

Zarządzenie nr PM-3009/26
Prezydenta Miasta Gliwice
z dnia 19 lutego 2026 r.

w sprawie konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miasta Gliwice w sprawie przyjęcia do realizacji "Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Gliwice na lata 2026-2032".

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 5 ust. 2 pkt 3 i pkt 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1338 z późn. zm.) oraz §15 załącznika nr 1 do uchwały nr II/24/2018 Rady Miasta Gliwice z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie Statutu Miasta Gliwice

zarządza się, co następuje:

- § 1. Przeprowadzić z Miejską Radą Działalności Pożytku Publicznego w Gliwicach oraz z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miasta Gliwice w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Gliwice na lata 2026-2032”. Projekt uchwały stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.
- § 2. Konsultacje odbędą się w formie wyrażenia opinii lub zgłoszenia uwag do udostępnionego publicznie projektu uchwały.
- § 3. Konsultacje potrwać od 5 do 19 marca 2026 r. W ich trakcie projekt uchwały będzie upubliczniony na Gliwickiej Platformie Partycypacyjnej decydujMYrazem (<https://decydujmyrazem.gliwice.pl/>) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto ogłoszenie o konsultacjach zostanie opublikowane na stronie internetowej <https://www.gliwice.eu> i w „Miejskim Serwisie Informacyjnym – Gliwice”.
- § 4. Uwagi do projektu uchwały można zgłaszać w terminie do 19 marca 2026 r. za pośrednictwem Gliwickiej Platformy Partycypacyjnej decydujMYrazem (<https://decydujmyrazem.gliwice.pl/>) oraz drogą elektroniczną na adres zd@um.gliwice.pl.
- § 5. Ww. projekt uchwały zostanie przesłany do Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Gliwicach. Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego w terminie do 19 marca 2026 r. przedstawi opinię dotyczącą ww. projektu. Nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa do jej wyrażenia.

- § 6. Konsultacje mają charakter opiniodawczy, nie są wiążące dla organu, który je zarządza.
- § 7. Odpowiedzialnym za wykonanie zarządzenia jest dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.
- § 8. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia pełni członek kierownictwa właściwy do sprawowania nadzoru nad Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych.
- § 9. Zarządzenie podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.
- § 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Zastępca Prezydenta Miasta Gliwice

Łukasz Gorczyński

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

PROJEKT

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA GLIWICE**

z dnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Gliwice na lata 2026–2032”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 92 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1684), art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) oraz art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1461), na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miasta Gliwice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć do realizacji „Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Gliwice na lata 2026–2032” w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z mocą wsteczną od 1 stycznia 2026 r.

GLIWICE

**Zleceniodawca
opracowania**

**Miasto Gliwice
ul. Zwycięstwa 21
44-100 Gliwice**

**Wykonawca
opracowania**

**dr hab. Grzegorz Gawron,
prof. UŚ**

**Termin
opracowania
dokumentu**

**wrzesień 2025–
marzec 2026**

Załącznik do uchwały nr

Rady Miasta Gliwice

z dnia.....2026 r.

Spis treści

	Str.
I. Powody opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Gliwic	3
II. Misja i wizja polityki społecznej Gliwic 2032	5
III. Trzy filary SRPS 2026–2032	6
IV. Ramy finansowe i źródła finansowania SRPS 2026–2032	8
V. Metodologia opracowania SRPS 2026–2032	9
5.1. Diagnoza sytuacji społecznej Gliwic w latach 2016–2023	9
5.2. Prognoza rozwoju sytuacji społecznej Gliwic do roku 2032	25
5.3. Analiza SWOT w obszarze polityki społecznej – Gliwice 2025	30
VI. Cele strategiczne i kierunki działań SRPS	33
VII. Spójność działań SRPS 2026–2032 z obszarami tematycznymi diagnozy problemów społecznych Gliwic	45
VIII. Spójność kierunków działań SRPS 2026–2032 z analizą SWOT – słabymi stronami Gliwic w obszarze polityki społecznej	58
IX. Spójność SRPS 2026–2032 z założeniami krajowych, regionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych	62

I. Powody opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Gliwic

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Gliwice na lata 2026–2032” (SRPS 2026–2032) jest kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki prowadzenia lokalnej polityki społecznej na podstawie rzeczywistych potrzeb i problemów mieszkańców. Opracowanie strategii jest obowiązkiem wynikającym z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. SRPS 2026–2032 wskazuje, w jaki sposób skoordynowane działania samorządu i partnerów społecznych będą sprzyjać integracji, aktywizacji oraz budowaniu odporności społecznej miasta. Dokument ten stanowi zatem czytelny drogowskaz dla wszystkich podmiotów i osób zaangażowanych w realizację działań społecznych w mieście, sprzyjając spójności, współpracy i efektywnemu wykorzystaniu dostępnych zasobów. Integruje on podejmowane inicjatywy oraz zapewnia ciągłość i płynność działań w nadchodzących latach, umożliwiając szybkie i adekwatne reagowanie na pojawiające się wyzwania oraz potencjalne kryzysy społeczne. W efekcie Strategia wspiera budowanie bezpiecznej, solidarnej i odpornej społeczności miasta. Jest zatem wiele powodów, dla których opracowano SRPS 2026–2032, a wśród nich za najważniejsze należy uznać:

□ Rozwiązywanie realnych problemów mieszkańców

Strategia opiera się na diagnozie lokalnych potrzeb i trudności – takich jak dostęp do opieki, wsparcie dla rodzin, seniorów, osób z niepełnosprawnościami czy młodzieży – i wskazuje konkretne działania, które odpowiadają na te wyzwania.

□ Lepsze wykorzystanie środków publicznych

Dzięki planowaniu działań społecznych w sposób spójny i długofalowy środki z budżetu miasta oraz funduszy zewnętrznych będą wydawane efektywniej, a wsparcie trafiać będzie tam, gdzie jest najbardziej potrzebne.

□ Budowanie solidarności i więzi społecznych

Realizacja działań zaplanowanych w Strategii wzmacnia lokalną wspólnotę – sprzyja współpracy mieszkańców, organizacji pozarządowych i instytucji miejskich, co przekłada się na poczucie bezpieczeństwa i wzajemnej troski.

□ Poprawa jakości życia w mieście

Skuteczna polityka społeczna oznacza łatwiejszy dostęp do pomocy, większe wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych, a także działania profilaktyczne, które sprawiają, że Gliwice stają się miastem bardziej przyjaznym do życia.

☐ **Wzmacnianie głosu mieszkańców**

Strategia tworzona jest w dialogu – uwzględnia opinie i doświadczenia samych Gliwiczan. Dzięki temu mieszkańcy mają realny wpływ na to, jakie rozwiązania zostaną wdrożone.

☐ **Przygotowanie na przyszłe wyzwania**

Dokument pozwala miastu lepiej reagować na nowe problemy – takie jak zmiany demograficzne, kryzysy gospodarcze czy sytuacje kryzysowe – zanim staną się one poważnym obciążeniem dla mieszkańców.

Opracowanie SRPS 2026–2032 stanowi zatem wyraz długofalowego podejścia do kształtowania lokalnej polityki społecznej, ukierunkowanej na wzmacnianie spójności społecznej, bezpieczeństwa socjalnego oraz jakości życia mieszkańców. Wymaga jednak przyjęcia określonej misji dla polityki społecznej Gliwic do roku 2032, porządkującej obszary interwencji samorządu w odpowiedzi na aktualne i przyszłe wyzwania społeczne miasta. Przyjęta misja będzie prowadzić bezpośrednio do realizacji wizji polityki społecznej Gliwic do 2032 r., wzmacniając rozwój lokalnej społeczności, jej spójność oraz odporność na kryzysy.

II. Misja i wizja polityki społecznej Gliwic 2032

Misja i wizja polityki społecznej wpisują się w misję i wizję miasta sformułowane w „Strategii rozwoju miasta Gliwice do roku 2040”, zgodnie z którymi w Gliwicach najważniejsi są ludzie, ich aspiracje, inicjatywy i zaangażowanie. Podkreślają one także znaczenie innowacyjności i współdziałania, które niniejsza Strategia przekłada na pole polityki społecznej.

Misja polityki społecznej Gliwic 2032

„Gliwice – budujemy wspólnotę odporną na kryzys”

Misją Gliwic jest budowanie wspólnoty opartej na współpracy, zaufaniu i aktywności mieszkańców, wzmacniającej odporność na wszelkie kryzysy poprzez rozwój innowacyjnych rozwiązań społecznych, solidarność międzypokoleniową i odpowiedzialne gospodarowanie zasobami.

Wizja polityki społecznej Gliwic 2032

„W 2032 r. Gliwice są miastem silnej wspólnoty, która potrafi stawić czoła każdemu kryzysowi i wspólnie tworzy bezpieczną przyszłość”

W 2032 r. Gliwice są miastem silnej wspólnoty, w której mieszkańcy czują się współodpowiedzialni za swoje otoczenie i rozwój lokalny. Dzięki wzajemnemu wsparciu, zaufaniu i otwartości na współpracę miasto potrafi skutecznie reagować na kryzysy społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Gliwice łączą nowoczesność z solidarnością – są miejscem, w którym innowacje idą w parze z troską o ludzi i przestrzeń wspólną. To miasto, w którym każdy mieszkaniec ma poczucie bezpieczeństwa, przynależności i realnego wpływu na przyszłość.

III. Trzy filary SRPS 2026–2032

Dla skutecznej realizacji misji i osiągnięcia wizji Strategii konieczne było wypracowanie celów strategicznych i kierunków działań na trzech komplementarnych poziomach: *makro* – obejmującym wszystkich mieszkańców miasta, *mezo* – ukierunkowanym na potrzeby wybranych grup społecznych, oraz *mikro* – skoncentrowanym na indywidualnym wsparciu osób doświadczających kryzysów i trudności życiowych. Dzięki temu Strategia opiera się na trzech wzajemnie uzupełniających się filarach organizowanego wsparcia (tab. 1).

Cele strategiczne oraz kierunki działań zostały opracowane na podstawie rzetelnej diagnozy problemów społecznych i dostępnych zasobów, tak aby bezpośrednio wspierały realizację misji Strategii. Ich struktura zapewnia logiczne powiązanie pomiędzy zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców a planowanymi interwencjami, co sprzyja osiągnięciu długofalowych i mierzalnych efektów. Przyjęte cele i działania tworzą spójny system oddziaływań, który konsekwentnie prowadzi do realizacji zakładanej wizji rozwoju społecznego Gliwice w nadchodzących latach.

Tabela 1. Trzy filary SRPS 2026–2032 – cele strategiczne i kierunki działań

Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice	Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju	Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych
- Kierunek A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami - Kierunek A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej - Kierunek A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców - Kierunek A4: Rozwój partycypacji społecznej - Kierunek A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	- Kierunek B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin - Kierunek B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego - Kierunek B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych - Kierunek B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne - Kierunek B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	- Kierunek C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających go - Kierunek C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych i behawioralnych oraz doświadczających go - Kierunek C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go

Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice	Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju	Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych
• Kierunek A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej • Kierunek A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia • Kierunek A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali • Kierunek A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście • Kierunek A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej		• Kierunek C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go • Kierunek C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go • Kierunek C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy i doświadczających ich oraz działań korekcyjnych wobec sprawców • Kierunek C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami • Kierunek C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych • Kierunek C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów

IV. Ramy finansowe i źródła finansowania SRPS 2026–2032

Realizacja wskazanych celów strategicznych w obszarze polityki społecznej wymaga zapewnienia odpowiednich środków finansowych. W zdecydowanej części pochodzą one z budżetu Miasta Gliwice, ale również ze źródeł zewnętrznych, takich jak:

- dotacje z budżetu państwa,
- państwowe fundusze celowe (m.in. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy),
- budżet Unii Europejskiej,
- inne fundusze z instytucji krajowych i zagranicznych,
- środki własne podmiotów realizujących SRPS.

Dokładne i wyczerpujące określenie ram finansowych realizacji Strategii w okresie jej obowiązywania jest niemożliwe. Na podstawie budżetu miasta zaplanowanego na rok 2026 oszacowano, że we wskazanym roku środki te przekroczą kwotę 405 mln zł. Przyjmując podobną wysokość finansowania w kolejnych latach obowiązywania Strategii, można prognozować, że realizacja założonych działań w okresie 7-letnim wyniesie ponad 2,8 mld zł.

V. Metodologia opracowania SRPS 2026–2032

Dokument SRPS 2026–2032 powstał w wyniku ścisłej współpracy i zaangażowania interdyscyplinarnego grona ekspertów instytucjonalnych (przedstawicieli miejskich instytucji samorządowych) i pozainstytucjonalnych (przedstawicieli gliwickich środowisk zaangażowanych w działalność społeczną i obywatelską) oraz szerokich konsultacji społecznych wśród mieszkańców Gliwic.

Prace nad Strategią trwały **od września 2025 r. do stycznia 2026 r.** i miały charakter warsztatowy, tzn. dokument powstawał w ramach systematycznie organizowanych spotkań, w trakcie których wypracowywane były kolejno strategiczne założenia. **Następnie w lutym i marcu 2026 r. SRPS 2026–2032 konsultowano z jej realizatorami, Miejską Radą Działalności Pożytku Publicznego, a także z mieszkańcami Gliwic i NGOs-ami.**

Monitorowanie i ewaluacja Strategii odbywać się będą z wykorzystaniem wskaźników realizacji określonych dla każdego ze wskazanych obszarów działań.

5.1. Diagnoza sytuacji społecznej Gliwic w latach 2016–2023

Dla właściwego opracowania SRPS 2026–2032 konieczne było dokonanie diagnozy problemów społecznych miasta. W tym celu wyodrębniono 13 obszarów tematycznych (rys. 1) kluczowych dla zgodności Strategii z wymogami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Charakterystyka każdego z obszarów dokonana została na podstawie zestawu odpowiednio dobranych danych o charakterze zastanym i wywołanym. Dane zastane stanowiły publiczne informacje statystyczne dotyczące bezpośrednio Gliwic – miasta na prawach powiatu, obejmujące lata 2016–2023. W okresie sporządzania diagnozy nie były jeszcze dostępne pełne dane sprawozdawcze za rok 2024, stąd dla zachowania spójności analizowanych wskaźników w raporcie nie ujęto statystyk za rok 2024. Wykorzystane publiczne dane statystyczne zgromadzone zostały przez instytucje / jednostki organizacyjne reprezentujące gliwicki samorząd oraz uzupełnione informacjami z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Źródło danych wywołanych stanowiło badanie sondażowe opinii 1136 zadeklarowanych mieszkańców Gliwic oraz wywiady z praktykami, których wiedza i doświadczenie dotyczące bezpośrednio miasta Gliwice pozwoliły na właściwą identyfikację kwestii problemowych związanych z funkcjonowaniem w mieście (rys. 2).

Rysunek 1. Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice

Rysunek 2. Źródła i techniki gromadzenia danych na potrzeby diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice

Źródło: Opracowanie dr hab. Grzegorz Gawron

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej Gliwic pozwoliła na wyciągnięcie szeregu wniosków odnoszących się do każdego z 13 analizowanych obszarów tematycznych. Odzwierciedlają one rzeczywiste potrzeby i problemy mieszkańców miasta oraz stanowią podstawę wypracowania konkretnych założeń strategicznych. Poniżej zebrano główne wnioski diagnostyczne.

Obszar 1: Struktura demograficzna oraz proces starzenia się

- Gliwice znajdują się w trwałym procesie depopulacji i starzenia się społeczeństwa:
 - Miasto doświadcza systematycznego spadku liczby mieszkańców (w latach 2016–2023 populacja Gliwic zmniejszyła się o 8,6% z 176 737 do 161 510 osób) i prognozowany jest dalszy jej spadek (do 2050 r. o kolejne 18% w stosunku do 2023 r.).
 - Rośnie udział w społeczeństwie osób w wieku poprodukcyjnym (z 22,2% do 26,4% w ciągu 7 lat), co oznacza kurczącą się bazę demograficzną oraz różnicowanie się potrzeb osób starszych.
 - Odnotowywany spadek urodzeń (z 9,39 do 7,10 na 1000 mieszkańców) i ujemny przyrost naturalny (w 2016 r. wynosił -1,03, a w 2021 r. aż -7,06) dodatkowo pogłębiają proces depopulacji, który ma charakter strukturalny i długofalowy.
 - Widoczny jest spadek gęstości zaludnienia (1360,6 os./km² w 2016 r. do 1269,2 os./km² w 2023 r.), co jest wynikiem depopulacji i struktury przestrzennej miasta.
- W mieście można zaobserwować przestrzenną nierównowagę demograficzną:
 - Zmiany liczby ludności są zróżnicowane między dzielnicami (w 15 z 21 dzielnic odnotowano odpływ mieszkańców, w 6 – wzrost). Nierównomierność ta wpływa na zróżnicowane potrzeby infrastrukturalne i społeczne w poszczególnych obszarach miasta – niektóre dzielnice będą wymagały działań rewitalizacyjnych, inne – rozwoju usług publicznych.
- Struktura wiekowa prowadzi do rosnącego obciążenia systemu opieki i rynku pracy:
 - Wskaźnik obciążenia demograficznego znacząco wzrasta (w 2023 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało już 75 osób w wieku nieprodukcyjnym), a do 2050 r. prognozuje się dalsze pogorszenie tej relacji. Równocześnie spada udział w społeczeństwie osób w wieku produkcyjnym – z 61,3% do 57,1% (prognoza na 2050 r. to 49,4%).
 - Szczególnie dynamicznie rośnie udział w społeczeństwie osób w wieku 50+ (z 41,4% do 43,6% w latach 2016–2023), co oznacza konieczność przygotowania rynku pracy i polityk miejskich na malejącą liczbę osób aktywnych zawodowo oraz podjęcie działań w kierunku rozbudowy systemu wsparcia dla osób starszych, w tym szczególnie niesamodzielnych / z ryzykiem utraty samodzielności w najbliższym czasie.

- Migracje zagraniczne, zwłaszcza z Ukrainy, częściowo równoważą skutki ogólnego trendu depopulacyjnego:
 - W ostatnich latach Gliwice odnotowały dodatni bilans meldunkowy, głównie dzięki napływowi cudzoziemców (ponad 14 tys. od 2018 r.), w tym szczególnie Ukraińców (82,4%).
 - Odnotowuje się również wzrost liczby małżeństw z cudzoziemcami, co koreluje z migracją zagraniczną.
 - Zjawisko to ma potencjał stabilizujący, ale jednocześnie wymaga dostosowania usług miejskich (edukacja, integracja, mieszkalnictwo) do potrzeb nowych grup mieszkańców oraz dalszej obserwacji długoterminowych efektów migracji.

Obszar 2: Niepełnosprawność

- Wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami zwiększa presję na system wsparcia i infrastrukturę miejską:
 - W 2023 r. liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością (11 247) wzrosła w stosunku do 2016 r. o 15,4% (w tym wśród dorosłych o 16,1%, a wśród dzieci o 5,1%). Jest to zjawisko niezależne od tendencji zachodzących w ogólnej liczbie mieszkańców – mimo że Gliwice wyludniają się, to osób z niepełnosprawnościami przybywa. Należy jednocześnie pamiętać, że środowisko osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin jest szersze niż liczba osób z orzeczeniem z Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.
 - Odsetek osób z niepełnosprawnościami korzystających z usług i wsparcia OPS pozostawał na podobnym poziomie w całym badanym okresie, co świadczy o ciągłej potrzebie rozwoju oferty usługowo-pomocowej oraz wzmocnienia integracji w lokalnych społecznościach.
- Konieczność systemowego rozwijania oferty w zakresie edukacji, aktywizacji zawodowej oraz spójnej i skoordynowanej informacji skierowanej do osób z niepełnosprawnościami, tak aby wsparcie było dostępne, ciągłe i adekwatne do ich zmieniających się potrzeb na każdym etapie życia:
 - Badani praktycy zwracają uwagę na niedostateczną dostępność i dopasowanie oferty edukacyjnej oraz rynku pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, co ogranicza ich samodzielność, aktywność zawodową i pełne uczestnictwo w życiu społecznym miasta.

- Istotnym problemem pozostaje rozproszenie informacji o dostępnych formach wsparcia, co uzasadnia potrzebę wzmocnienia koordynacji działań informacyjnych oraz stworzenia przejrzystych mechanizmów prowadzenia osób z niepełnosprawnościami przez system usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych.
- Transport publiczny to najsilniejszy element miejskiej dostępności, ale przestrzeń publiczną i budynki nadal wymagają poprawy:
 - Autobusy i przystanki komunikacji miejskiej oceniane są zdecydowanie najlepiej (ponad 64% pozytywnych ocen), co sugeruje skuteczność dotychczasowych modernizacji i inwestycji. Natomiast gorzej oceniane są budynki administracyjne (54,3%), obiekty użyteczności publicznej (46,8%) oraz przestrzeń publiczną (46,4%) – często z wysokim odsetkiem ocen negatywnych. Pokazuje to asymetrię dostępności, gdzie mobilność między miejscami została poprawiona, ale same miejsca docelowe nadal mają wiele barier.
- Dalsza poprawa dostępności wymaga współpracy z sektorem prywatnym i działań wykraczających poza kompetencje miasta:
 - Krytyczne opinie dotyczące dostępności placówek takich jak przychodnie, sklepy czy inne punkty usługowe wskazują, że miasto Gliwice nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać wszystkich problemów z barierami architektonicznymi. Poprawa dostępności musi być procesem systemowym, prowadzonym we współpracy z całym otoczeniem miejskim.

Obszar 3: Rodzina i piecza zastępcza

- Postępująca indywidualizacja życia i spadek dzietności osłabiają potencjał demograficzny miasta:
 - W Gliwicach widoczna jest dominacja gospodarstw jedno- i dwuosobowych. Już w 2021 r. 31,5% rodzin w Gliwicach prowadziło gospodarstwa domowe bez dzieci, a wielodzietne stanowiły zaledwie 4,9%. Jednocześnie z badań wyłania się niski potencjał zastępowalności pokoleń (6,8% mieszkańców wyklucza posiadanie dzieci, tylko 9% deklaruje chęć posiadania dzieci w przyszłości; w grupie 18–29 lat aż 49,3% nie planuje potomstwa lub waha się w tej kwestii). To sygnał pogłębiającej się luki demograficznej.
 - Prognozy wskazują, że do 2050 r. osoby do 24. roku życia będą stanowiły jedynie 21% mieszkańców Gliwic. To utrwała proces starzenia się populacji i zmniejszania się grupy najmłodszych mieszkańców.
- Struktura gliwickich rodzin podlega zróżnicowaniu:
 - Choć dominują małżeństwa (65,5%), aż 25% rodzin to rodziny niepełne, a kolejne 9,4% funkcjonuje jako związki niesformalizowane.
- Wzrasta występowanie problemów psychicznych i rozpadu więzi rodzinnych:

- 12,9% badanych doświadcza problemów psychicznych w rodzinie, a 12,7% – konfliktów i rozpadu więzi. Szczególnie dotyczy to osób młodych (18–29 lat), wśród których 27,1% wskazuje na problemy ze zdrowiem psychicznym w rodzinie. Świadczy to o potrzebie wsparcia rodzin w kryzysie, rozwijania usług psychologicznych i przeciwdziałania osamotnieniu.
- System opieki nad dziećmi funkcjonuje stabilnie, ale nierównomiernie zaspokaja lokalne potrzeby:
 - Dostępność żłobków i przedszkoli oceniana jest jako zadowalająca, jednak w latach 2016–2023 to głównie sektor prywatny, choć dofinansowany przez miasto, odpowiadał za rozwój opieki nad dziećmi do lat 3. Równocześnie wskazywane są istotne braki w usługach takich jak zajęcia pozalekcyjne, pomoc domowa, opieka środowiskowa, przy czym zapotrzebowanie to jest silnie zróżnicowane terytorialnie i zależne od wieku oraz płci mieszkańców. To wskazuje na konieczność dostosowania oferty usług do specyfiki dzielnic oraz cyklu życia rodziny.
- Spadek udziału beneficjentów pomocy społecznej, ale wzrost wydatków:
 - Choć udział beneficjentów pomocy społecznej wśród mieszkańców spadł do 2,1% w 2023 r., wydatki na świadczenia i pomoc społeczną rosną. Szczególnie widoczny jest wzrost wydatków na program Rodzina 500+¹ przy jednoczesnym spadku liczby rodzin i dzieci korzystających z zasiłków rodzinnych dla dzieci. Świadczenia powszechne przyczyniają się tym samym do ograniczenia liczby przyznawanych zasiłków.
- Pogłębiające się problemy wychowawcze i zdrowotne dzieci wymagają skoordynowanej interwencji i profilaktyki:
 - Choć większość (3/4) rodziców nie sygnalizuje problemów, znaczna grupa dzieci doświadcza chorób somatycznych (10,4%), zaburzeń psychicznych (6%) czy trudności edukacyjnych (7%).
 - Ponad połowa mieszkańców (55,3%) z różną częstotliwością obserwuje w Gliwicach dzieci pozostające bez opieki.
- Rośnie znaczenie pieczy zastępczej – z przewagą rodzinnych form opieki, ale niewystarczającym w stosunku do potrzeb rozwojem rodzin zawodowych:
 - Między 2016 a 2023 r. liczba dzieci w pieczy wzrosła o 37,5%, przy jednoczesnym przesunięciu z form instytucjonalnych do rodzinnych (ogólna liczba rodzin zastępczych wzrosła z 188 do 215). Szczególnie dynamiczny jest rozwój rodzinnych domów dziecka.

¹ Analizowano dane z lat 2016–2023, od 2024 r. zmiana na program Rodzina 800+

Jednak spada liczba rodzin zawodowych, a dominują rodziny spokrewnione (ok. 60%), co może ograniczać elastyczność systemu. Potrzebne jest wzmocnienie systemu wsparcia rodzin zastępczych oraz promocja i profesjonalizacja nowych kandydatów.

- Główną przyczynę umieszczania dzieci w pieczy zastępczej stanowi obecnie bezradność wychowawcza, a nie – jak w poprzednich latach – uzależnienia. Oznacza to nasilający się problem niewystarczających kompetencji rodzicielskich i wyzwań zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, wymagający zintegrowanych działań wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w obszarze edukacji, zdrowia i pomocy społecznej.
- W związku z rosnącą liczbą dzieci kierowanych do pieczy zastępczej konieczne jest wsparcie rodziny w wypełnianiu lub przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, np. poprzez rozwój wsparcia środowiskowego, placówek wsparcia dziennego czy asystentury rodzinnej.
- Niski poziom znajomości instytucji pomocowych w części populacji:
 - Znaczna część mieszkańców nie wie, gdzie szukać wsparcia w sytuacjach kryzysowych (opieka nad dzieckiem, osobą starszą, osobą z niepełnosprawnościami). To sygnał potrzeby stworzenia przejrzystej oferty usług społecznych dla mieszkańców.

Obszar 4: Uzależnienia

- Uzależnienia cyfrowe są najbardziej powszechnym i rosnącym problemem, szczególnie wśród młodzieży:
 - W przeciwieństwie do uzależnień od substancji uzależnienia behawioralne – zwłaszcza od telefonu i internetu – są najczęściej dostrzegane zarówno przez osoby badane, jak i w ich otoczeniu. Co piąty mieszkaniec Gliwic przyznaje się do własnych problemów z nadużywaniem tych technologii. To zjawisko wyraźnie koncentruje się w młodszych grupach wiekowych i jest nową, szybko narastającą formą uzależnienia.
- Nadużywanie alkoholu wciąż stanowi najpoważniejsze uzależnienie od substancji psychoaktywnych, lecz bywa ukrywane i stygmatyzowane:
 - Choć prawie 40% mieszkańców dostrzega problem alkoholowy w swoim otoczeniu, tylko 1,7% przyznaje się do własnych trudności. Jednocześnie mężczyźni częściej deklarują osobiste problemy, a kobiety – problemy u bliskich. Społeczna stygmatyzacja problemu i niska samoświadomość mogą sprawiać, że rzeczywista skala uzależnienia alkoholowego może być wyższa, niż wynika z deklaracji.
- Tytoń i e-papierosy są powszechne w otoczeniu społecznym, ale ich używanie jest zróżnicowane wiekowo:

- 8,9% badanych deklaruje palenie papierosów, natomiast połowa ankietowanych zna osoby uzależnione w gronie znajomych. Występuje wyraźny trend większej popularności e-papierosów wśród osób młodszych.
- Wiek jest kluczowym czynnikiem różnicującym typ uzależnienia:
 - Osoby młodsze częściej deklarują uzależnienia cyfrowe, alkoholowe i związane z e-papierosami, natomiast starsze – nadużywanie leków przeciwbólowych i tradycyjnych papierosów. Wskazuje to na konieczność różnicowania działań profilaktycznych według wieku.
- Niepokojące zjawisko to spożywanie alkoholu i napojów energetycznych przez nieletnich:
 - Zdecydowana większość respondentów była świadkiem spożywania alkoholu (70,4%) lub energetyków (78%) przez dzieci i młodzież. Jest to powszechnie dostrzegane, znormalizowane zjawisko, które zagraża zdrowiu i funkcjonowaniu młodych ludzi. Wymaga ono skierowania działań profilaktycznych na środowisko rówieśnicze oraz lepszej kontroli dostępności tych substancji.
- Niewystarczająca świadomość oferty pomocowej i niska dostępność działań profilaktycznych poza szkołami osłabiają skuteczność interwencji:
 - Mimo istnienia miejskich programów i placówek wsparcia większość mieszkańców nie zna dostępnych form pomocy i działań profilaktycznych. Dotyczy to zwłaszcza obszaru uzależnień narkotykowych oraz działań poza systemem oświaty.
 - Zmniejszająca się liczba dorosłych w terapii alkoholowej w ramach NFZ przy jednoczesnym wzroście liczby dzieci objętych wsparciem sugeruje zmianę profilu beneficjentów oraz możliwe niedopasowanie oferty terapeutycznej dla dorosłych. Konieczne jest zwiększenie widoczności i dostępności miejskich działań profilaktycznych oraz stworzenie zintegrowanego systemu informacji i interwencji.
- W walce z problemem alkoholowym mieszkańcy oczekują głównie działań profilaktycznych, ale około połowy badanych widzi także zasadność działań prewencyjnych:
 - Z przeprowadzonego sondażu wynika, że w ocenie zasadności wprowadzenia w Gliwicach konkretnych działań służących ograniczaniu spożycia alkoholu zdecydowanie najwięcej zwolenników zyskał pomysł na promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego oraz rozwoju zainteresowań (90,8%), a także działania edukacyjne w szkołach (88,8%). Tymczasem niewiele ponad połowa ankietowanych chciałaby zmniejszenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych (50,5%), a już mniej niż połowa dostrzega zasadność wprowadzenia nocnego zakazu sprzedaży alkoholu (48,6%). Przeciwników działań prewencyjnych jest jednak wyraźnie mniej (32,1% i 31,3%).

Obszar 5: Przemoc

- Przemoc psychiczna i cyberprzemoc to dominujące i coraz bardziej powszechne formy zagrożenia społecznego, szczególnie dla młodych ludzi:
 - Najczęściej zgłaszanymi rodzajami przemocy są przemoc psychiczna (23,7%) i cyberprzemoc (14,1%), co wskazuje na zmianę charakteru zjawiska – z przemocy fizycznej na inne formy oddziaływania, często trudniejsze do udowodnienia i powstrzymania. Szczególnie narażeni są młodzi ludzie (18–29 lat), co jest powiązane z ich intensywnym funkcjonowaniem w środowiskach cyfrowych. Wymaga to zaktualizowania działań prewencyjnych i edukacyjnych, zwiększających świadomość na temat zjawiska cyberprzemocy, tak by objęły także przestrzeń wirtualną i trafiały do najmłodszych jej użytkowników.
- Kobiety i dzieci są najbardziej narażone na przemoc, a przemoc seksualna pozostaje tematem tabu:
 - Kobiety i dzieci pozostają grupami najczęściej doświadczającymi wszystkich form przemocy, co wskazuje na konieczność wzmocnienia systemu ich ochrony i ujawniania takich sytuacji w bezpiecznych warunkach.
 - Chociaż przemoc seksualna jest rzadko deklarowana osobiście (2,1%), to jej wysoka obecność w odpowiedziach dotyczących znajomych – szczególnie w odniesieniu do kobiet (15,1%) i dzieci (7%) – sugeruje potencjalną niedostrzegalność tego zjawiska z powodu wstydu czy lęku przed stygmatyzacją osób doświadczających przemocy.
- Przestrzeń publiczna i cyfrowa stają się dominującym środowiskiem przemocy – przemoc nie ogranicza się tylko do rodzin:
 - Zgodnie z deklaracjami Gliwiczian sprawcami przemocy częściej są osoby niespokrewnione niż członkowie rodziny, szczególnie w kontekście cyberprzemocy czy przemocy psychicznej. Zagrożenia przesuwają się z przestrzeni prywatnej do przestrzeni społecznej i internetowej, co wymaga nowego podejścia do przeciwdziałania przemocy – bardziej środowiskowego i mniej skupionego wyłącznie na rodzinie.
- Reagowanie na przemoc jest ograniczane przez strach i brak wiedzy, szczególnie wśród seniorów i młodych dorosłych (19–29 lat):
 - Choć mieszkańcy Gliwic w większości deklarują gotowość do reakcji, 7–8% nie interweniuje z powodu strachu lub niewiedzy, jak to zrobić. To poważna luka w systemie reagowania – szczególnie w grupach najmłodszych i najstarszych.

Obszar 6: Ubóstwo

- Zjawisko niedożywienia ma charakter lokalny i dotyczy określonych grup, a miasto podejmuje działania ograniczające kryzys żywieniowy:
 - Zdecydowana większość mieszkańców Gliwic (ok. 95%) nie doświadcza bezpośrednio ani pośrednio problemu niedożywienia, co wskazuje na relatywnie dobrą sytuację w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego w skali miasta.
 - Choć w oczach mieszkańców problem jest marginalny, występuje w wybranych dzielnicach (m.in. Baildona, Czechowice, Łabędy, Sikornik, Sośnica, Stare Gliwice) i najczęściej dotyczy gospodarstw domowych ankietowanych, a nie dalszego otoczenia. Na niewielką dostrzegalną skalę problemu wpływają aktywne działania miasta na rzecz osób ubogich, zagrożonych kryzysem żywieniowym. Kontynuacja tych działań jest niezbędna, aby problem nie narastał.
- Trudności finansowe dotyczą mniejszości, ale mogą być głębokie i chroniczne:
 - Tylko nieliczni mieszkańcy deklarują trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb finansowych (7,2% – długi w postaci niespłacanych kredytów/pożyczek; 5,5% – problemy z opłaceniem rachunków; 3,8% – z zakupem żywności).
 - Jednak dane o rosnącym średnim zadłużeniu (o 13,3%), mimo spadku liczby zadłużonych lokali (o 15,5%, a mieszkańców w nich o 18%), pokazują, że problem spirali zadłużenia staje się coraz bardziej skoncentrowany (średni dług na lokal i mieszkańca wzrósł odpowiednio o 34% i 38%). Wynika z tego, że część mieszkańców wpada w długoterminowy kryzys zadłużeniowy, co może w przyszłości prowadzić do eksmisji lub trwałego wykluczenia mieszkaniowego.
- Pomoc społeczna obejmuje coraz mniej osób, ale jej profil się zmienia:
 - Spada liczba beneficjentów pomocy środowiskowej i osób poniżej kryterium dochodowego, co może świadczyć o poprawie sytuacji materialnej, ale też o zmieniającej się roli pomocy społecznej – coraz częściej adresowanej do osób z problemami pozamaterialnymi, takimi jak choroba, kryzys rodzinny czy samotność. Oznacza to konieczność przekształcania wsparcia z finansowego na środowiskowe, usługowe i psychologiczne.
- Poziom wiedzy o możliwościach wsparcia jest niewystarczający wśród najbardziej potrzebujących:
 - Zaledwie połowa badanych mieszkańców zna instytucje miejskie oferujące pomoc finansową, a szczególnie niski poziom świadomości obserwuje się w grupie najmłodszych i najstarszych mieszkańców – czyli tych, którzy często są najbardziej podatni na kryzysy

ekonomiczne lub wykluczenie informacyjne. Brak wiedzy może prowadzić do niewykorzystywania dostępnych form pomocy i pogłębiania problemów.

Obszar 7: Bezdomność

- Bezdomność jest zjawiskiem słabo dostrzeganym społecznie, ale obecnym i strukturalnie złożonym:
 - Choć większość mieszkańców Gliwic (95%) nie zna bezpośrednio osób w kryzysie bezdomności, dane instytucjonalne pokazują, że rocznie problem dotyczy ok. 300 osób, co oznacza trwałą obecność zjawiska.
- Wzrost liczby dzieci w kryzysie bezdomności sygnalizuje pogłębiające się problemy rodzinne:
 - W ostatnich latach zauważalny jest wzrost bezdomności dzieci (z 8 do 24 osób rocznie). To poważny sygnał, że bezdomność przestaje być wyłącznie problemem osób dorosłych i samotnych, a coraz częściej dotyczy rodzin z dziećmi i samych dzieci.
- Bezdomność w Gliwicach ma silnie zróżnicowany profil demograficzny – dominuje wśród mężczyzn i osób starszych:
 - Bezdomność w Gliwicach to w dużej mierze problem starzejących się mężczyzn (80–85%, najczęściej w wieku 50–59 lat lub powyżej 60 lat) z historią uzależnień, izolacji lub pobytu w zakładzie karnym. W przypadku kobiet przyczynami są częściej przemoc domowa i zadłużenie. Takie różnice wymagają zindywidualizowanych, zróżnicowanych ze względu na płeć i wiek, form wsparcia.
- System wsparcia dla osób bezdomnych jest niewystarczająco elastyczny i wymaga rozbudowy:
 - Liczba placówek i miejsc zmniejszyła się, a w 2023 r. w Gliwicach działały tylko 2 placówki ze 170 miejscami, co ogranicza elastyczność reagowania na zmieniające się potrzeby. Dodatkowo część osób (zwłaszcza kobiety i osoby wymagające opieki) musi być kierowana do placówek poza miastem. System wymaga zatem wzmocnienia infrastrukturalnego oraz rozwinięcia usług, zwłaszcza w kontekście noclegów, wyżywienia, pomocy psychologicznej i reintegracji.

Obszar 8: Mieszkalnictwo

- Potencjalna poprawa warunków mieszkaniowych przy jednoczesnym starzeniu się infrastruktury:
 - Choć w Gliwicach odnotowano systematyczny wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej na osobę (z 26,6 m² do 30,9 m²) i spadek liczby osób na mieszkanie (z 2,23 os. do 2,04 os.), to jednak w dużej mierze jest to pochodna spadku liczby mieszkańców.

- Chociaż standard wyposażenia mieszkań znacząco się poprawia (np.: wzrost udziału mieszkań z centralnym ogrzewaniem), to aż 80% zasobów znajduje się w budynkach sprzed 1989 r. Wskazuje to na potrzebę szeroko zakrojonej modernizacji istniejących zasobów mieszkaniowych, aby uniknąć ich dalszej potencjalnej degradacji.
- Nierówności przestrzenne i społeczne pogłębiają problemy mieszkaniowe:
 - Mimo ogólnej poprawy warunków mieszkaniowych niektóre dzielnice borykają się z ubóstwem lokalowym, brakiem sanitariatów i złym stanem technicznym budynków (np. Łabędy, Zatorze, Szobiszowice). Dodatkowo seniorzy zmagają się z barierami architektonicznymi, a młodzi ludzie – z ograniczonym dostępem do mieszkań i kredytów. To pokazuje, że problemy mieszkaniowe nie są równomiernie rozłożone społecznie i przestrzennie, co wymaga działań celowanych terytorialnie i demograficznie.
- Deficyt mieszkań komunalnych i społecznych utrwala wykluczenie mieszkaniowe:
 - Rozwój budownictwa w Gliwicach jest zdominowany przez sektor prywatny, natomiast zasób komunalny powiększa się zbyt wolno, by sprostać potrzebom mieszkańców – średni czas oczekiwania na mieszkanie komunalne wynosi ponad 2,5 roku. Tylko 740 z blisko 10 tys. nowo wybudowanych lokali trafiło do zasobu gminnego. Brak wystarczającej liczby mieszkań socjalnych i komunalnych utrudnia wsparcie osób o niższych dochodach i w trudnej sytuacji życiowej.
- Rosnące ceny nieruchomości pogarszają dostępność mieszkań dla przeciętnego mieszkańca:
 - Ceny mieszkań w Gliwicach wzrosły drastycznie, co obniża siłę nabywczą mimo wzrostu wynagrodzeń (średnia cena 1 m² na rynku pierwotnym wzrosła o 49,6%, a na wtórnym aż o 97,6%). Największy wzrost dotyczył najmniejszych mieszkań (do 40 m²: na rynku pierwotnym o 56,2%; na rynku wtórnym o 104,9%), które często są pierwszym wyborem dla młodych ludzi, pogłębiając ich problemy z wejściem na rynek mieszkaniowy. Potwierdza to narastający problem dostępności mieszkań w ujęciu ekonomicznym.

Obszar 9: Rynek pracy

- Poprawa sytuacji na rynku pracy przy utrzymujących się problemach strukturalnych:
 - Mimo że bezrobocie w Gliwicach spadło o ponad 50% (2016 r. = 4520 os.; 2023 r. = 2224 os.), nadal duża część zarejestrowanych to osoby długotrwale bezrobotne (ponad 40%), co wskazuje na głębokie trudności w reintegracji zawodowej części mieszkańców.

- Młodzi i kobiety w szczególnej sytuacji na rynku pracy:
 - Młodzi mieszkańcy (18–29 lat) odczuwają największą niepewność zatrudnienia, mimo względnie dobrej ogólnej sytuacji. Kobiety z kolei częściej pojawiają się w rejestrach bezrobotnych. Te grupy wymagają bardziej zindywidualizowanego wsparcia.
- Istnieje zróżnicowanie przestrzenne w dostępie do stabilnego zatrudnienia:
 - W niektórych dzielnicach (Baildona, Łabędy, Sikornik, Szobiszowice, Śródmieście, Zatorze) mieszkańcy częściej deklarują obawy o utratę pracy. Wskazuje to na potrzebę lokalnych interwencji i wsparcia terenowego (np. mobilne biura pracy, lokalne punkty doradcze).
- Wysoka bierność zawodowa związana ze zdrowiem i opieką ogranicza potencjał rynku pracy:
 - Ponad 56 tys. mieszkańców Gliwic jest biernych zawodowo – głównie z powodów zdrowotnych, emerytalnych i opiekuńczych. Ponad 13 tys. osób nie pracuje z powodu stanu zdrowia, a kolejne z powodu obowiązków opiekuńczych. To wskazuje na potrzebę rozwijania usług opiekuńczych, programów rehabilitacyjnych i elastycznych form zatrudnienia, które umożliwią powrót na rynek pracy.
- Wzrost roli cudzoziemców w uzupełnianiu niedoborów kadrowych:
 - W badanym okresie wydano prawie 45 tys. oświadczeń i zezwoleń na pracę dla cudzoziemców, co świadczy o znaczącym udziale migrantów w stabilizowaniu gliwickiego rynku pracy.
- Aktywne działania PUP skutkujące poprawą zatrudnienia:
 - Dzięki szerokiej ofercie instrumentów wsparcia (szkolenia, staże, dotacje) aż 22 648 osób znalazło pracę, co potwierdza efektywność lokalnych działań na rzecz zatrudnienia.

Obszar 10: Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców

- Starzenie się społeczeństwa ujawnia rosnące potrzeby zdrowotne osób starszych:
 - Choć ogólna samoocena zdrowia w Gliwicach jest wysoka (ponad 80% ankietowanych ocenia swój stan zdrowia jako dobry), to wraz z wiekiem wyraźnie rośnie odsetek osób oceniających swój stan zdrowia jako zły, a także częstość występowania chorób przewlekłych (szczególnie w grupie 70+). Osoby starsze rzadziej podejmują aktywność fizyczną i częściej wymagają systematycznej opieki

medycznej. Sytuacja ta wskazuje na konieczność rozwijania geriatrici, lokalnych programów wsparcia i profilaktyki ukierunkowanej na seniorów.

- Niewystarczające korzystanie z profilaktyki zdrowotnej, szczególnie wśród mężczyzn i młodych dorosłych:
 - Wyniki badania sondażowego wskazują, że młodzi ludzie (18–29 lat) oraz mężczyźni znacznie rzadziej wykonują badania profilaktyczne. Aż 7,5% wszystkich ankietowanych nie robi ich w ogóle, co w dłuższej perspektywie zwiększa ryzyko późnego wykrycia chorób. Równocześnie osoby młode często nie dbają o dietę i zdrowe nawyki, co wskazuje na niski poziom świadomości zdrowotnej i konieczność programów edukacyjnych skierowanych do tej grupy.
- Problemy zdrowia psychicznego koncentrują się głównie wśród młodych i kobiet:
 - Młodzi dorośli (18–29 lat) najczęściej doświadczają stanów lękowych i depresyjnych (ponad 29% w obu przypadkach), co czyni tę grupę szczególnie narażoną. Prowadzi to do konkluzji, iż odpowiedzią na potrzeby mieszkańców mogą być kampanie informacyjne: dla młodszych mieszkańców – na temat dostępnych form wsparcia, dla starszych – kampanie informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości na temat możliwych problemów psychicznych.
 - Dodatkowo dane z diagnozy potwierdzają ogólnopolski trend – to kobiety częściej przyznają się do problemów i kryzysów psychicznych i częściej szukają pomocy, podejmując leczenie, natomiast niekoniecznie musi to świadczyć o tym, że mężczyźni rzadziej doświadczają tego typu problemów. Fakt ten wskazuje na zapotrzebowanie na ukierunkowanie części działań z zakresu kampanii informacyjnych czy działań wspierających stricte dla mężczyzn.
 - Należy zwrócić uwagę na fakt, iż jedynie 40% respondentów w najstarszej grupie wiekowej (70+) zna instytucje miejskie, do których można się skierować w sytuacjach kryzysu zdrowia psychicznego – jest to duża dysproporcja w porównaniu do innych grup wiekowych, w których taką wiedzę deklaruje przynajmniej 60% respondentów. Sugeruje to konieczność działań informacyjnych w zakresie dostępności do instytucji wsparcia w najstarszej grupie wiekowej, w kanałach informacyjnych dostosowanych do przyzwyczajień seniorów.

Obszar 11: Aktywność społeczna i obywatelska

- W diagnozowanym okresie przyznawano organizacjom pozarządowym środki publiczne na realizację usług społecznych:
 - Dofinansowano realizację działań w zakresie: polityki prorodzinnej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki, ochrony środowiska.
- W aktywności obywatelskiej działania doraźne przeważają nad systematycznym zaangażowaniem:
 - Mieszkańcy Gliwic najczęściej wybierają łatwo dostępne i niewymagające dużego zaangażowania formy aktywności (np.: przekazywanie 1,5% podatku, darowizny czy pomoc sąsiedzka). Zdecydowanie rzadziej angażują się w działania wymagające większego wysiłku i czasu (np.: wolontariat czy aktywność w projektach miejskich i dzielnicowych). Jednocześnie warto odnotować rosnącą liczbę organizacji pozarządowych oraz podkreślić zaangażowanie Gliwiczian w działania pomocowe w obliczu sytuacji kryzysowych, takich jak wojna w Ukrainie czy pandemia COVID-19.
- Spadek udziału w wyborach kontrastuje ze wzrostem partycypacji GBO:
 - Pomimo spadku frekwencji w wyborach samorządowych obserwujemy rosnące zainteresowanie mieszkańców mechanizmami partycypacyjnymi, takimi jak Gliwicki Budżet Obywatelski, który notuje rekordową liczbę głosów.
- Sektor NGOs-ów rośnie liczebnie, ale jego struktura pokazuje niedoreprezentowanie działań stricte obywatelskich:
 - Choć liczba organizacji pozarządowych w Gliwicach systematycznie rośnie, to najwięcej z nich działa w obszarach sportu, turystyki i rekreacji, natomiast dziedziny takie jak edukacja obywatelska, polityka lokalna czy rozwój wspólnoty lokalnej są mniej rozwinięte.

Obszar 12: Społeczności lokalne oraz życie w dzielnicach

- Wysoki poziom emocjonalnego przywiązania mieszkańców do Gliwic, ale z wyraźnymi różnicami pokoleniowymi:
 - Zdecydowana większość mieszkańców deklaruje mocne lub bardzo mocne więzi z miastem (79,3%), jednak najmłodsza grupa (18–29 lat) wykazuje znacznie słabsze przywiązanie (ponad 33% wskazuje lekki związek, 7,6% – brak związku). Przemawia to za potrzebą działań wzmacniających lokalną tożsamość młodszych pokoleń.

- Główne powody chęci wyjazdu z Gliwic mają charakter ekonomiczny i związany z jakością życia:
 - Respondenci gotowi na zamieszkanie poza Gliwicami stosunkowo najczęściej wskazują na niższe koszty życia, lepsze warunki mieszkaniowe, klimat i atrakcyjność innych miast.
- Mieszkańcy oceniają funkcjonalność swoich dzielnic raczej pozytywnie, ale dostrzegalne są istotne braki:
 - Gliwiczanie wysoko oceniają codzienne zakupy, bezpieczeństwo i komunikację miejską, jednak zadowolenie z dostępu do usług zdrowotnych oraz oferty kulturalno-rozrywkowej jest znacząco niższe. To wskazuje na obszary wymagające interwencji systemowej i inwestycji społeczno-infrastrukturalnych.
- Różnorodność preferencji dotyczących form spędzania czasu wolnego wymaga elastycznej i zindywidualizowanej oferty:
 - Deklarowane sposoby spędzania wolnego czasu są silnie zróżnicowane i powiązane z wiekiem respondentów, co oznacza konieczność projektowania oferty rekreacyjnej i kulturalnej z uwzględnieniem różnorodnych stylów życia i preferencji pokoleniowych. Brak wyraźnych wzorców aktywności w podziale przestrzennym miasta może świadczyć o ogólnym dostępie do usług, ale także o niewystarczającej personalizacji i lokalizacji działań. Strategia powinna zatem łączyć uniwersalne rozwiązania z punktowymi programami lokalnymi.
- Stosunkowo wysoki poziom niepewności i trosk społecznych:
 - Obawy dotyczące zdrowia, sytuacji finansowej oraz globalnych zagrożeń (zmiany klimatyczne, migracje) wskazują na wzrost lęków egzystencjalnych wśród mieszkańców. To zjawisko może wpływać na obniżenie poczucia bezpieczeństwa i ograniczać skłonność do aktywności społecznej. Odpowiedzią powinny być działania profilaktyczne, informacyjne i integracyjne, wspierające odporność społeczną oraz budujące zaufanie do instytucji.

Obszar 13: Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach

- Media społecznościowe jako kluczowy kanał dotarcia do mieszkańców:
 - We wszystkich analizowanych obszarach tematycznych (kultura, wsparcie społeczne, sport, sprawy bieżące) Facebook i inne media społecznościowe dominują jako podstawowe źródło informacji, z wyraźną przewagą nad tradycyjnymi formami, a nawet oficjalną

stroną miasta. Komunikacja w tych kanałach powinna być priorytetem, z uwzględnieniem ich różnorodnych formatów (video, grafika, posty interaktywne) oraz dostosowania przekazu do różnych grup odbiorców.

- Trwała rola tradycyjnych nośników w komunikacji z wybranymi grupami mieszkańców:
 - Choć internet dominuje, papierowe kanały komunikacji (plakaty, „Miejski Serwis Informacyjny – Gliwice”) wciąż mają znaczenie – zwłaszcza dla osób starszych i mniej aktywnych cyfrowo. Miasto powinno utrzymać strategię wielokanałowego dotarcia, łącząc nowoczesne środki przekazu z tradycyjnymi, szczególnie w kontekście wydarzeń kulturalnych i informowania o sprawach bieżących.
- Niski poziom zainteresowania ofertą wsparcia społecznego wskazuje na lukę komunikacyjną i edukacyjną:
 - Największy odsetek osób nieposzukujących informacji dotyczy oferty wsparcia społecznego, co może oznaczać z jednej strony brak potrzeb w tym zakresie, ale z drugiej – brak świadomości oraz nieatrakcyjną formę przekazu. Potrzebna jest aktywna kampania informacyjna, wykorzystująca dominujące kanały (social media), ale także działania edukacyjne i lokalne inicjatywy informacyjne (np. przez organizacje społeczne, placówki edukacyjne, dzielnicowe punkty informacji).

5.2. Prognoza rozwoju sytuacji społecznej w Gliwicach do 2032 r.

Przeprowadzona diagnoza dała podstawy do opracowania potencjalnego scenariusza dla rozwoju sytuacji społecznej w Gliwicach w najbliższych latach. Można się spodziewać, że Gliwice w nadchodzącej dekadzie będą doświadczać równoległych procesów pogłębiającej się depopulacji i starzenia się społeczeństwa, wzrostu presji na systemy wsparcia społecznego i zdrowotnego, a jednocześnie konieczności dostosowania się do wyzwań nowoczesnego rynku pracy, migracji oraz przemian stylu życia.

Do 2032 r. Gliwice staną się miastem o malejącej i starzejącej się populacji, z rosnącymi potrzebami w zakresie opieki zdrowotnej i społecznej oraz dostosowania warunków mieszkaniowych. Jednocześnie ich rozwój będzie coraz silniej zależał od obecności migrantów i zdolności do przyciągania młodych mieszkańców poprzez poprawę jakości życia – dostęp do mieszkań, kultury, profilaktyki i wsparcia zdrowia psychicznego, atrakcyjnych miejsc pracy. Miasto będzie musiało równocześnie modernizować infrastrukturę mieszkaniową i społeczną oraz dostosowywać swoje działania do specyfiki dzielnic.

Gliwice w 2032 r. będą zatem miastem starzejącym się, coraz bardziej różnorodnym kulturowo i wymagającym zróżnicowanej polityki społecznej. Poniżej przedstawiono główne wnioski prognostyczne dla 13 obszarów tematycznych diagnozy.

Obszar 1: Struktura demograficzna oraz proces starzenia się

- W skali miasta postępować będzie spadek liczby mieszkańców oraz przebudowa struktury demograficznej. Sytuacja poszczególnych dzielnic będzie zróżnicowana, więc koniecznością staną się dostosowane do potrzeb działania rewitalizacyjne i zmiany w infrastrukturze społecznej i technicznej.
- Rosnący udział seniorów sprawi, że Gliwice staną się miastem bardziej „srebrnym”, wymagającym rozwoju form opieki długoterminowej i geriatrycznej.
- Kluczowe będzie przeciwdziałanie samotności i izolacji społecznej, dlatego wzrośnie znaczenie aktywności seniorów (uniwersytety trzeciego wieku, kluby, wolontariat).
- Migracje zagraniczne będą nadal częściowo kompensować ubytek demograficzny. Miasto stanie się bardziej wielokulturowe, co wymusi rozwój polityki integracyjnej i edukacyjnej.

Obszar 2: Niepełnosprawność

- Wzrastać będzie liczba osób z niepełnosprawnościami (m.in. z powodu starzenia się), co wymusi dalsze inwestycje w dostępność przestrzeni publicznej i usług.
- Konieczny będzie rozwój usług publicznych, mieszkań i transportu dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Następować będzie zwiększona presja na rozwój asystentury osobistej i specjalistycznych form wsparcia dostosowanych do zmieniających się indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Obszar 3: Rodzina i piecza zastępcza

- Model rodziny małodziejnej i indywidualizacja życia utrwalą się, co pogłębi spadek dzietności.
- Utrzymujący się wzrost udziału osób starszych powodował będzie rosnące obciążenia związane z opieką nad seniorami i osobami zależnymi.

- Aby ograniczyć liczbę rodzin w kryzysie, konieczne będą działania wspierające i profilaktyczne, w przeciwnym wypadku będzie rosła presja na rozwój systemu placówek opiekuńczych i interwencyjnych.
- Rosnąca skala diagnozowanych zaburzeń zdrowia psychicznego wśród rodziców i dzieci wymagać będzie rozwoju programów i usług profilaktycznych oraz terapeutycznych w zakresie zdrowia psychicznego, relacji rodzinnych i rówieśniczych dzieci i młodzieży.
- Zmniejszająca się liczba dzieci w szkołach i przedszkolach przy jednoczesnym wzroście udziału dzieci migrantów spowoduje wzrost znaczenia programów profilaktycznych i integracyjnych.
- System pieczy zastępczej będzie się rozwijał, ale przy konieczności większej profesjonalizacji i wsparcia rodzin zawodowych.

Obszar 4: Uzależnienia

- Obok utrzymującego się problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych (zwłaszcza alkoholu i e-papierosów) coraz istotniejszym problemem wśród młodych ludzi będą uzależnienia cyfrowe/behawioralne i ich konsekwencje.
- Utrzymujący się problem z uzależnieniami od alkoholu i substancji psychoaktywnych będzie generował zapotrzebowanie na programy leczenia i terapii środowiskowej, a także działania profilaktyczne.

Obszar 5: Przemoc

- Wśród zachowań przemocowych rosnąć będzie udział przemocy psychicznej i cyberprzemocy, co wymagać będzie wprowadzenia nowych narzędzi prewencyjnych i edukacyjnych, również w środowisku online.
- Zwiększenie wsparcia dla osób doświadczających przemocy (w tym głównie kobiet i dzieci) spowoduje konieczność wzmocnienia systemu interwencji i pomocy psychologicznej.

Obszar 6: Ubóstwo

- Ubóstwo materialne pozostanie zjawiskiem relatywnie ograniczonym, ale utrzymywać się będą problemy zadłużenia i wykluczenia mieszkaniowego.

Obszar 7: Bezdomność

- Bezdomność utrzyma się jako problem strukturalny, z wyraźnym zróżnicowaniem płci i wieku (starzejący się mężczyźni, kobiety po doświadczeniach przemocy, rosnąca grupa dzieci).
- System wsparcia będzie musiał zwiększyć elastyczność i liczbę placówek, ale również rozwijać nowoczesne formy wychodzenia z kryzysu bezdomności (np. mieszkania treningowe).

Obszar 8: Mieszkalnictwo

- Do 2032 r. nasilą się problemy związane ze starzeniem się infrastruktury mieszkaniowej (szczególnie zasobów komunalnych) – konieczne będą szeroko zakrojone programy modernizacyjne.
- Wysokie ceny mieszkań wciąż będą ograniczać możliwości osób młodych na rynku mieszkaniowym, co zwiększy presję na rozwój sektora mieszkań komunalnych i społecznych.
- Ze względu na zmiany demograficzne wzrośnie zapotrzebowanie na mieszkania dostosowane do potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Obszar 9: Rynek pracy

- Gliwice utrzymają relatywnie dobrą sytuację zatrudnieniową, ale pogłębią się problemy strukturalne: długotrwałe bezrobocie, bierność zawodowa z powodu zdrowia i opieki nad innymi oraz brak kadr w niektórych sektorach.
- Wzrastać będzie znaczenie cudzoziemców jako uzupełnienia niedoborów siły roboczej.
- Kobiety i młodzi nadal będą w grupach szczególnego ryzyka na rynku pracy, wymagających indywidualnego wsparcia.

Obszar 10: Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców

- Rosnąca świadomość w zakresie profilaktyki i zdrowego stylu życia (zdrowa dieta, aktywność fizyczna) będzie czynnikiem oddziałującym pozytywnie na zdrowie gliwiczian.
- Zdrowie psychiczne stanie się jednym z kluczowych wyzwań społecznych – potrzebne będzie poszerzenie dostępu do psychologów i psychiatrów.

- Rosnący udział seniorów wymagać będzie rozwoju i zwiększenia dostępności różnorodnych usług zdrowotnych, w tym w zakresie rehabilitacji, opieki geriatrycznej i paliatywnej.

Obszar 11: Aktywność społeczna i obywatelska

- Rosnąca liczba konsultacji społecznych i działań włączających mieszkańców do decydowania o sprawach miasta będzie wymagała wsparcia edukacyjnego i promocyjnego.
- Prowadzenie działań propagujących wolontariat i jego lepsza koordynacja w skali miasta będą narzędziami wspierającymi realizację lokalnych polityk społecznych.
- Konieczne będzie zwiększenie roli NGO-sów w zakresie realizacji usług społecznych na rzecz różnych grup mieszkańców.

Obszar 12: Społeczności lokalne oraz życie w dzielnicach

- Najmłodsze pokolenia wykazują niższy poziom przywiązania do miasta, co zwiększa ryzyko odpływu młodych i wykształconych osób. Generuje to potrzebę wzmacniania tożsamości lokalnej i więzi społecznych.
- Wzrastać będzie oczekiwanie na lokalne oferty spędzania czasu wolnego, dostosowane do różnych grup wiekowych i społecznych. Dlatego atrakcyjność kulturalna pozostanie wyzwaniem – brak inwestycji w ten obszar może przyspieszyć migracje zewnętrzne.
- Wzrośnie znaczenie zieleni miejskiej, jakości przestrzeni publicznych i usług kulturalnych jako czynników jakości życia.

Obszar 13: Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach

- Głównymi kanałami komunikacji z mieszkańcami będą media elektroniczne z silną rolą mediów społecznościowych. Równolegle konieczne będą utrzymanie tradycyjnych nośników informacji oraz działania zmniejszające wykluczenie cyfrowe, szczególnie seniorów.
- Rosnące wykorzystanie technologii AI oraz skala dezinformacji, przede wszystkim w mediach społecznościowych, będą stanowić wyzwanie w kontekście rozwijania kanałów komunikacji z mieszkańcami, szczególnie w sytuacjach kryzysowych.

5.3. Analiza SWOT w obszarze polityki społecznej – Gliwice 2025

Szeroka diagnoza aktualnych potrzeb i problemów mieszkańców Gliwic, uzupełniona o analizę trendów oraz świadomość potencjalnego rozwoju prognozowanych zjawisk społecznych, stanowiła podstawę do opracowania analizy SWOT dla polityki społecznej miasta (tab. 2). Pozwoliło to na kompleksowe określenie mocnych i słabych stron lokalnego systemu polityki społecznej, a także identyfikację szans i zagrożeń wynikających z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Tak przeprowadzona analiza umożliwia trafne ukierunkowanie dalszych działań strategicznych i skuteczne reagowanie na przyszłe wyzwania społeczne.

Tabela 2. Analiza SWOT w obszarze polityki społecznej – Gliwice 2025

Mocne strony	Słabe strony
• Rozwinięta infrastruktura edukacyjna i obecność uczelni wyższych (Politechnika Śląska – potencjał innowacyjny i kadrowy) • Stabilna sytuacja gospodarcza miasta, relatywnie niski poziom bezrobocia • Rozbudowana sieć instytucji pomocy społecznej oraz doświadczenie w realizacji projektów społecznych • Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa, kulturalna i rekreacyjna • Rosnąca aktywność seniorów (UTW, kluby, programy międzypokoleniowe) • Istniejące mechanizmy partycypacji społecznej (budżet obywatelski, konsultacje) • Dobre skomunikowanie miasta z regionem i wysoki potencjał inwestycyjny	• Proces starzenia się społeczeństwa i odpływ młodych ludzi • Niewystarczająca dostępność usług opiekuńczych dla seniorów i osób niesamodzielnych • Wciąż istniejące bariery architektoniczne i ograniczona dostępność usług dla osób z niepełnosprawnościami • Wysoka liczba rodzin w kryzysie, rosnące potrzeby w zakresie wsparcia psychicznego dzieci i młodzieży • Problemy z uzależnieniami (alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, uzależnienia cyfrowe) • Obecność przemocy domowej i rówieśniczej, także w formie cyberprzemocy • Ubóstwo i ryzyko wykluczenia społecznego w niektórych dzielnicach • Trudności mieszkaniowe: niedostatek mieszkań komunalnych, potrzeba modernizacji zasobów • Zróżnicowanie jakości życia między poszczególnymi dzielnicami • Niski poziom świadomości społecznej w zakresie reagowania na przemoc i kryzysy społeczne

Szanse

- Możliwość wykorzystania funduszy unijnych i krajowych na politykę społeczną, mieszkalnictwo, zdrowie i edukację
- Rozwój srebrnej gospodarki (usługi, produkty, technologie dla seniorów)
- Wzrost zainteresowania profilaktyką zdrowotną (w tym w zakresie zdrowia psychicznego) oraz prozdrowotnym stylem życia
- Rosnąca rola technologii cyfrowych – szansa na rozwój teleopieki, edukacji online, nowoczesnych usług społecznych
- Trend wzrostu znaczenia partycypacji społecznej – potencjał do budowania silniejszych wspólnot lokalnych
- Integracja cudzoziemców jako szansa na przeciwdziałanie depopulacji
- Współpraca z uczelniami wyższymi, biznesem i NGOs-ami w tworzeniu innowacyjnych rozwiązań społecznych
- Rozwój transportu ekologicznego i zielonej infrastruktury jako czynników poprawy jakości życia

Zagrożenia

- Pogłębianie się depopulacji i starzenia populacji – ryzyko braku równowagi pokoleniowej
- Wzrost kosztów życia (inflacja, ceny energii, mieszkań) – nasilanie się problemów ubóstwa
- Możliwe pogorszenie sytuacji gospodarczej w regionie (kryzysy makroekonomiczne)
- Nasilanie się problemów zdrowotnych – choroby cywilizacyjne, kryzysy psychiczne, szczególnie wśród młodzieży
- Zwiększenie skali uzależnień, w tym od nowych technologii i substancji psychoaktywnych
- Wzrost migracji wewnętrznych i zagranicznych – ryzyko napięć społecznych i braku integracji
- Nasilanie się zjawiska przemocy (w tym cyberprzemocy) i poczucia braku bezpieczeństwa
- Degradacja części zasobów mieszkaniowych i przestrzeni publicznej w niektórych dzielnicach
- Rosnące nierówności społeczne i pogłębianie podziałów między grupami mieszkańców
- Zmiany klimatyczne i kryzysy (np. zdrowotne, jak pandemia) mogące obciążać system pomocy społecznej

VI. Cele strategiczne i kierunki działań SRPS 2026–2032

Zaplanowane w SRPS 2026–2032 działania zostały opracowane w sposób kompleksowy i spójny, tak aby stanowiły adekwatną odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby i wyzwania mieszkańców. Przyjęte rozwiązania tworzą zintegrowany system interwencji, który umożliwia skuteczne i długofalowe oddziaływanie na jakość życia lokalnej społeczności. Dla zapewnienia przejrzystości i czytelności dokumentu szczegółowe informacje zostały zestawione w tabeli 3, która prezentuje kierunki działań, przypisane do nich działania, podmioty odpowiedzialne za ich realizację oraz wskaźniki służące weryfikacji postępów. Jednocześnie należy podkreślić, że za monitorowanie realizacji założeń Strategii odpowiada Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych. Corocznie, na podstawie danych przekazywanych przez realizatorów poszczególnych działań, sporządzany będzie raport sprawozdawczy, który podlega akceptacji zastępcy Prezydenta Miasta nadzorującemu zadania z zakresu polityki społecznej. Na podstawie wniosków ze sprawozdania możliwe jest podjęcie decyzji o konieczności aktualizacji zapisów SRPS 2026-2032, np. w celu dostosowania ich do zmieniających się realiów lub w wyniku zdiagnozowania nowych potrzeb. Wprowadzanie zmian w Strategii wymaga uchwały Rady Miasta.

Tabela 3. Cele strategiczne i kierunki działań SRPS 2026–2032

Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A1.1: Poprawa dostępności miejskich placówek oświatowych, instytucji kultury i obiektów sportowych dla osób ze szczególnymi potrzebami	Miejskie jednostki organizacyjne, instytucje kultury	- Liczba modernizacji poprawiających dostępność architektoniczną - Liczba wdrożonych działań z zakresu dostępności cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej
	A.1.2: Wdrożenie i realizacja planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, instytucje kultury	Odsetek zadań zrealizowanych w stosunku do zaplanowanych w budżecie miasta

Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
	A1.3: Przyjęcie do stosowania opracowania pn. „Standardy dostępności w samorządzie” wydanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach projektu „Dostępny samorząd 2.0”	Urząd Miejski	Wdrożenie „Standardów dostępności w samorządzie” najpóźniej w drugim roku obowiązywania SRPS 2026–2032
A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A2.1: Utworzenie Centrum Usług Społecznych	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	Stopień realizacji działania
	A2.2: Poprawa infrastruktury miejskich jednostek organizacyjnych działających w obszarach pomocy i aktywizacji społecznej, kultury i edukacji	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	Liczba zrealizowanych remontów i inwestycji (o wartości powyżej 200 000,00 zł)²
	A2.3: Udostępnianie infrastruktury lokalowej Centrum 3.0	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba godzin udostępniania pomieszczeń
	A2.4: Tworzenie i wspieranie działania domów sąsiedzkich	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba funkcjonujących domów sąsiedzkich
A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A3.1: Poprawa infrastruktury podmiotów ochrony zdrowia w Gliwicach	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	Liczba zrealizowanych remontów i inwestycji w budynkach/lokalach gminnych (o wartości powyżej 100 000,00 zł)
	A3.2: Organizacja otwartych wydarzeń i akcji profilaktycznych, kształtujących zdrowy styl życia	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, NGOs-y, podmioty prywatne	Liczba zrealizowanych akcji o tematyce zdrowotnej
	A3.3: Tworzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego w obszarze kultury, sportu i rekreacji oraz turystyki	Urząd Miejski, miejskie jednostki	- Liczba zrealizowanych wydarzeń kulturalnych - Liczba zrealizowanych zadań z zakresu sportu, rekreacji i turystyki

² Do działania A2.2 nie są wliczane modernizacje ujęte w działaniu A1.1

Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
		organizacyjne, instytucje kultury	
A4: Rozwój partycypacji społecznej	A4.1: Realizacja Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba złożonych wniosków
	A4.2: Realizacja Szkolnego Budżetu Obywatelskiego (SBO)	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba szkół biorących udział w SBO
	A4.3: Realizacja działań w ramach Gliwickiej Inicjatywy Lokalnej	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba złożonych wniosków
	A4.4: Wzmocnienie znaczenia konsultacji społecznych	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba konsultacji społecznych przeprowadzonych w mieście
	A4.5: Wsparcie działalności ciał konsultacyjno-doradczych	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba posiedzeń/spotkań ciał konsultacyjno-doradczych
A5: Wsparcie dla NGOs-ów i wolontariatu	A5.1: Zapewnienie warunków efektywnego funkcjonowania wolontariuszy	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba szkoleń/warsztatów/spotkań/konsultacji dla koordynatorów wolontariatu i/lub wolontariuszy • Liczba szkolnych kół wolontariatu
	A5.2: Wsparcie infrastrukturalne i merytoryczne dla NGOs-ów i społeczników	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba porozumień o współpracy podpisanych z Centrum 3.0 • Liczba organizacji założonych z pomocą Centrum 3.0 • Liczba przeprowadzonych konsultacji/szkoleń/warsztatów/spotkań dla NGOs-ów i osób zainteresowanych działalnością w trzecim sektorze
	A5.3: Prowadzenie współpracy z NGOs-ami	• Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, NGOs-y	• Liczba umów podpisanych z NGOs-ami
A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A6.1: Tworzenie oferty kulturalnej budującej tożsamość lokalną	• Urząd Miejski, instytucje kultury	• Liczba zrealizowanych zadań o tematyce związanej z Gliwicami i Śląskiem

Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
	A6.2: Prowadzenie działań w dzielnicach metodą organizowania społeczności lokalnej (OSL)	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba dzielnic objętych działaniami w ramach OSL - Liczba pracowników realizujących zadania metodą OSL
A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A7.1: Organizacja szkoleń dla mieszkańców w zakresie umiejętności właściwego reagowania na zagrożenia	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba zorganizowanych szkoleń - Liczba przeszkolonych osób
	A7.2: Realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba zrealizowanych kampanii
	A7.3: Rozbudowa sieci defibrylatorów AED w przestrzeni miejskiej	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba nowych urządzeń AED zakupionych z budżetu miasta
A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A8.1: Przeciwdziałanie przemocy w ramach lokalnego modelu	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba przeszkolonych i certyfikowanych podmiotów w mieście
	A8.2: Realizacja kampanii społecznych i edukacyjnych ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba kampanii - Liczba i rodzaj działań podjętych w ramach kampanii
	A8.3: Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej	Miejskie jednostki oświatowe	Liczba zrealizowanych programów zapobiegania przemocy
A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A9.1: Prowadzenie i promowanie sieci miejskich punktów konsultacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba punktów informacyjnych - Liczba osób korzystających ze wsparcia ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego
	A9.2: Opracowanie i cykliczna aktualizacja informatorów o usługach społecznych	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba opracowanych lub zaktualizowanych informatorów
	A9.3: Udostępnianie aktualnych danych o mieście, w tym o usługach społecznych, w Miejskim Systemie Informacji Przestrzennej	Urząd Miejski	Liczba odwiedzin MSIP

Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	A10.1: Diagnoza potrzeb mieszkańców oraz miejskich zasobów i potencjałów w zakresie realizacji usług społecznych	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	Liczba sporządzonych diagnoz
	A10.2: Podnoszenie kompetencji lokalnych kadr oraz rozwój współpracy międzysektorowej	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba szkoleń dla pracowników - Liczba i rodzaj projektów realizowanych przez co najmniej 2 podmioty

Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B1.1: Zapewnienie miejsc opieki dla dzieci do lat 3	Miejskie jednostki organizacyjne, podmioty prywatne	- Liczba miejsc w Żłobkach Miejskich - Liczba miejsc w placówkach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (miejskich i prywatnych) w stosunku do liczby dzieci w wieku 1–2 lata
	B1.2: Zapewnienie dzieciom opieki i edukacji na poziomie przedszkola	Miejskie jednostki oświatowe, podmioty prywatne	Liczba dzieci w wieku 3–5 lat objętych edukacją przedszkolną na 1000 mieszkańców
	B1.3: Zapewnienie szerokiego dostępu do oferty kulturalnej i sportowej w ramach bonu na kulturę i sport	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	Łączna kwota wykorzystanych ulg
	B1.4: Udział miasta w ogólnopolskich i międzynarodowych programach na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	Liczba programów i inicjatyw

Cel B: Wsparcie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
	B1.5: Realizacja programów zniżek dla rodzin wielodzietnych	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, podmioty prywatne	- Liczba wydanych kart programu „Rodzina 3+” - Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny
	B1.6: Realizacja programu Gliwicka Karta Mieszkańca	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, podmioty prywatne	Liczba mieszkańców uczestniczących w programie
B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B2.1: Budowa komunalnych budynków wielorodzinnych	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba mieszkań oddanych do użytku - Liczba mieszkań w budowie
	B2.2: Tworzenie gminnego zasobu mieszkaniowego bez barier architektonicznych	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba modernizacji eliminujących bariery architektoniczne w budynkach komunalnych - Liczba lokali komunalnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w nowo oddanych budynkach mieszkalnych
	B2.3: Modernizacja budynków i mieszkań w zasobie gminnym	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba przeprowadzonych modernizacji budynków, w tym m.in. termomodernizacje - Liczba źródeł ogrzewania zmienionych na ekologiczne - Liczba wykonanych łazienek - Liczba wyremontowanych lokali do zasiedlenia
B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B3.1: Realizacja działań wspierających rodzinę w procesie wychowawczym oraz w sytuacjach kryzysowych	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba zrealizowanych działań - Liczba uczestników
	B3.2: Rozbudowa sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Urząd Miejski, NGOs-y	- Liczba placówek - Liczba miejsc w placówkach

Cel B: Wsparcie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
	B3.3: Rozbudowa sieci asystentów rodziny	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba środowisk objętych wsparciem - Liczba asystentów
B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B4.1: Realizacja działań na rzecz rodzin i opiekunów osób zależnych	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba opiekunów korzystających z usług opieki wytchnieniowej - Liczba działań w zakresie wsparcia opiekunów niesamodzielnych osób z niepełnosprawnościami - Liczba rodzin z osobą z niepełnosprawnościami korzystających z projektów wspierających
	B4.2: Tworzenie centrów wsparcia o charakterze informacyjno-koordynacyjno-usługowym dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba działających centrów
B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	B5.1: Umożliwienie usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej korzystania z mieszkań treningowych	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba osób korzystających z mieszkań
	B5.2: Zapewnianie lokali mieszkalnych na potrzeby zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba użytkowanych mieszkań przeznaczonych na potrzeby rodzin zastępczych
	B5.3: Zapewnianie usług ukierunkowanych na wsparcie rodzin zastępczych	Miejskie jednostki organizacyjne, NGOs-y	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia
	B5.4: Zapewnianie usług ukierunkowanych na wsparcie i indywidualną pracę z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	Miejskie jednostki organizacyjne, NGOs-y	Liczba dzieci z pieczy zastępczej objętych wsparciem

Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających go	C1.1: Zlecanie NGO-som zadań z zakresu zdrowia psychicznego (profilaktyka, diagnoza, wsparcie terapeutyczne)	• Urząd Miejski, NGO-s-y	• Liczba umów podpisanych z NGO-s-ami na realizację zadań publicznych
	C1.2: Zapewnianie kompleksowego wsparcia osobom w kryzysie zdrowia psychicznego	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba osób objętych diagnozą • Liczba osób korzystających z terapii • Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi • Liczba osób w kryzysie zdrowia psychicznego korzystających z mieszkań treningowych
	C1.3: Prowadzenie treningów i warsztatów umiejętności społecznych wzmacniających odporność psychiczną	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba zrealizowanych działań
	C1.4: Realizacja usług społecznych wspierających w pokonaniu kryzysu	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba zrealizowanych usług
C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych i behawioralnych oraz doświadczających go	C2.1: Zapewnianie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem	• Urząd Miejski, NGO-s-y	• Liczba umów podpisanych z NGO-s-ami na realizację zadań publicznych • Liczba osób korzystających z pomocy w ramach zadań zleczanych przez miasto
	C2.2: Prowadzenie punktu konsultacyjnego przy izbie wytrzeźwień	• Miejskie jednostki organizacyjne	• Liczba udzielonych porad psychologicznych • Liczba udzielonych porad prawnych
	C2.3: Zobowiązanie osób uzależnionych do leczenia odwykowego	• Urząd Miejski	• Liczba kierowanych do sądu wniosków o wydanie postanowienia dotyczącego trybu leczenia osób uzależnionych od alkoholu

Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C3.1: Wspieranie mieszkańców Gliwic w dostępie do rynku pracy	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba osób objętych pomocą w nabywaniu wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia - Liczba osób objętych stażami - Liczba osób objętych zatrudnieniem subsydiowanym - Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym - Liczba osób, które podjęły pracę
C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C4.1: Zapewnianie miejsc schronienia i doraźnego wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, NGOs-y	- Liczba miejsc zapewnionych w schronisku - Liczba miejsc zapewnionych w ogrzewalni - Liczba usług zrealizowanych w punkcie higieny
	C4.2: Umożliwienie osobom w kryzysie bezdomności korzystania z mieszkań treningowych	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba osób w korzystających z mieszkań
	C4.3: Opracowanie i wdrożenie miejskiego standardu wsparcia osób w kryzysie bezdomności	Miejskie jednostki organizacyjne	- Przyjęcie miejskiego standardu wsparcia osób w kryzysie bezdomności - Liczba instytucji i organizacji, które podpisały porozumienie o współpracy w ramach partnerstwa lokalnego ds. bezdomności - Liczba nowych lub dostosowanych usług uruchomionych w ramach standardu
C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C5.1: Organizacja pomocy żywnościowej i rzeczowej dla osób potrzebujących wsparcia	Urząd Miejski, NGOs-y	Liczba umów podpisanych z NGOs-ami na realizację zadań publicznych
C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy	C6.1: Podejmowanie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej działań	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba środowisk objętych procedurą „Niebieskie Karty” - Liczba osób stosujących przemoc skierowanych do uczestnictwa w programach

Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
i doświadczających ich oraz działań korekcyjnych wobec sprawców	interwencyjnych i wspierających w ramach procedury „Niebieskie Karty”		korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową
	C6.2: Prowadzenie grupowych form wsparcia dla osób doznających przemocy	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba przeprowadzonych grupowych form wsparcia - Liczba uczestników grup
C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C7.1: Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami w zakresie edukacji	Urząd Miejski, miejskie jednostki oświatowe	- Odsetek uczniów i dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego objętych wychowaniem przedszkolnym - Odsetek uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w szkołach podstawowych uczęszczających do oddziałów ogólnodostępnych - Liczba oddziałów specjalnych/integracyjnych/ogólnodostępnych, do których uczęszczają uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - Liczba podopiecznych w Ośrodku Rewalidacyjno-Wychowawczym
	C7.2: Wdrożenie kompleksowego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba projektów i działań aktywizujących i usamodzielniających osoby z niepełnosprawnościami - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem asystenta - Liczba miejsc dziennej opieki dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i ze spektrum autyzmu oraz dla osób wykazujących przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych

Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
	C7.3: Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami w dostępie do rynku pracy	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba osób objętych wsparciem mieszkaniowo-zawodowym - Odsetek podjęć pracy przez osoby z niepełnosprawnościami do podjęć pracy przez osoby zarejestrowane w PUP - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych szkoleniami zawodowymi finansowanymi ze środków PFRON, Funduszu Pracy i EFS+
	C7.4: Tworzenie warunków aktywności i samodzielności osób z niepełnosprawnościami jako podstawy integracji społecznej	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, instytucje kultury	- Liczba umów na zadania w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej osób z niepełnosprawnościami - Kwota przekazanych dotacji - Liczba miejsc integracyjnych dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie miasta - Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z mieszkań treningowych i wspomaganych
	C7.5: Tworzenie partnerstwa i wsparcia lokalnego na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, instytucje kultury, NGOs-y	Liczba projektów, konferencji i innych wydarzeń okolicznościowych związanych z tematyką niepełnosprawności realizowanych przy współpracy organizacji pozarządowych
	C7.6: Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększanie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, instytucje kultury, NGOs-y	Liczba kampanii/inicjatyw dotyczących przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami
C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C8.1: Animowanie aktywności społecznej seniorów	Miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba wspieranych klubów seniora - Liczba spotkań dla liderów klubów seniora - Liczba szkoleń, warsztatów i spotkań dla seniorów

Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych			
Kierunki działań	Działania	Realizatorzy	Monitoring – wskaźniki realizacji działania (jeśli nie wskazano inaczej, wskaźniki dotyczą danych w skali roku)
	C8.2: Zapewnianie miejsc opieki dziennej i stacjonarnej seniorom niesamodzielnym	Miejskie jednostki organizacyjne, NGOs-y	- Liczba miejsc w domach pomocy społecznej - Liczba miejsc w placówkach dziennej opieki dla seniorów
	C8.3: Umożliwienie seniorom korzystania z mieszkań wspomaganych	Miejskie jednostki organizacyjne	Liczba osób korzystających z mieszkań
	C8.4: Realizacja gminnego programu „Gliwicki Senior 60+ i 75+”	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne, podmioty prywatne	Liczba wydanych Kart Seniora
	C8.5: Zapewnianie usług umożliwiających seniorom zachowanie samodzielności i życie w zdrowiu	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba dostępnych usług - Liczba seniorów objętych usługami wspierającymi samodzielność - Liczba seniorów korzystających z nowych technologii wspierających samodzielność
C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów	C9.1: Prowadzenie aktywnej polityki repatriacyjnej	Urząd Miejski, miejskie jednostki organizacyjne	- Liczba rodzin zaproszonych do Gliwic - Kwota otrzymanej dotacji na adaptację mieszkań
	C9.2: Zapewnienie wsparcia w środowisku szkolnym uczniom niebędącym obywatelami polskimi	Miejskie jednostki organizacyjne	Stosunek liczby zatrudnionych w szkołach asystentów międzykulturowych do liczby uczniów niebędących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki

VII. Spójność działań SRPS 2026–2032 z obszarami tematycznymi diagnozy problemów społecznych

Zakres i struktura działań zaplanowanych w SRPS 2026–2032 zapewniają właściwe zabezpieczenie potrzeb mieszkańców zidentyfikowanych w ramach 13 wyodrębnionych obszarów problemowych, z uwzględnieniem ich wzajemnych powiązań oraz zróżnicowanego charakteru.

Tabela 4. Macierz powiązań działań zaplanowanych w SRPS 2026–2032 z wyodrębnionymi obszarami problemowymi

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spółeczności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A1.1: Poprawa dostępności miejskich placówek oświatowych, instytucji kultury i obiektów sportowych dla osób ze szczególnymi potrzebami	+	+	+							+	+	+	
		A1.2: Wdrożenie i realizacja planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	+	+	+					+		+	+	+	
		A1.3: Przyjęcie do stosowania opracowania pn. „Standardy dostępności w samorządzie” wydane go przez Ministerstwo Spraw	+	+	+					+		+	+	+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spółeczności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
		Wewnętrznych i Administracji w ramach projektu „Dostępny samorząd 2.0”													
	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A2.1: Utworzenie Centrum Usług Społecznych	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
		A2.2: Poprawa infrastruktury miejskich jednostek organizacyjnych działających w obszarach pomocy i aktywizacji społecznej, kultury i edukacji	+	+	+								+	+	
		A2.3: Udostępnianie infrastruktury lokalowej Centrum 3.0	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
		A2.4: Tworzenie i wspieranie działania domów sąsiedzkich	+	+	+								+	+	
	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A3.1: Poprawa infrastruktury podmiotów ochrony zdrowia w Gliwicach	+	+	+	+						+		+	
		A3.2: Organizacja otwartych wydarzeń i akcji profilaktycznych, kształtujących zdrowy styl życia	+	+	+	+						+	+	+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spółeczności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
		A3.3: Tworzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego w obszarze kultury, sportu i rekreacji oraz turystyki	+	+	+	+						+	+	+	
	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A4.1: Realizacja Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego	+		+							+	+	+	
		A4.2: Realizacja Szkolnego Budżetu Obywatelskiego											+	+	
		A4.3: Realizacja działań w ramach Gliwickiej Inicjatywy Lokalnej											+	+	
		A4.4: Wzmocnienie znaczenia konsultacji społecznych	+	+	+	+	+						+	+	
		A4.5: Wsparcie działalności ciał konsultacyjno-doradczych	+	+			+				+	+	+	+	
	A5: Wsparcie dla NGO-ów i wolontariatu	A5.1: Zapewnienie warunków efektywnego funkcjonowania funkcjonowania wolontariuszy	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
		A5.2: Wsparcie infrastrukturalne i merytoryczne dla NGO-ów i społeczników	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spółeczności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
		A5.3: Prowadzenie współpracy z NGOs-ami	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A6.1: Tworzenie oferty kulturalnej budującej tożsamość lokalną	+	+	+								+	+	+
		A6.2: Prowadzenie działań w dzielnicach metodą organizowania społeczności lokalnej (OSL)	+	+	+	+		+				+	+	+	
	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A7.1: Organizacja szkoleń dla mieszkańców w zakresie umiejętności właściwego reagowania na zagrożenia	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
		A7.2: Realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
		A7.3: Rozbudowa sieci defibrylatorów AED w przestrzeni miejskiej	+	+	+							+		+	
	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A8.1: Przeciwdziałanie przemocy w ramach lokalnego modelu	+	+	+		+					+			
		A8.2: Realizacja kampanii społecznych i edukacyjnych ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy	+	+	+		+					+	+	+	+

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spółeczności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
		A8.3: Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej			+		+								
	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A9.1: Prowadzenie i promowanie sieci miejskich punktów konsultacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami	+	+	+								+	+	+
		A9.2: Opracowanie i cykliczna aktualizacja informatorów o usługach społecznych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		A9.3: Udostępnianie aktualnych danych o mieście, w tym o usługach społecznych, w Miejskim Systemie Informacji Przestrzennej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	A10.1: Diagnoza potrzeb mieszkańców oraz miejskich zasobów i potencjałów w zakresie realizacji usług społecznych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		A10.2: Podnoszenie kompetencji lokalnych kadr oraz rozwój współpracy międzysektorowej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spójności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B1.1: Zapewnienie miejsc opieki dla dzieci do lat 3			+						+			+	
		B1.2: Zapewnienie dzieciom opieki i edukacji na poziomie przedszkola			+						+			+	
		B1.3: Zapewnienie szerokiego dostępu do oferty kulturalnej i sportowej w ramach bonu na kulturę i sport			+								+	+	
		B1.4: Udział miasta w ogólnopolskich i międzynarodowych programach na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny			+								+	+	
		B1.5: Realizacja programów zniżek dla rodzin wielodzietnych			+								+	+	
		B1.6: Realizacja programu Gliwicka Karta Mieszkańca	+		+								+	+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spójności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B2.1: Budowa komunalnych budynków wielorodzinnych	+	+	+			+		+	+			+	
		B2.2: Tworzenie gminnego zasobu mieszkaniowego bez barier architektonicznych	+	+	+					+		+		+	
		B2.3: Modernizacja budynków i mieszkań w zasobie gminnym	+	+	+					+		+		+	
	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B3.1: Realizacja działań wspierających rodzinę w procesie wychowawczym oraz w sytuacjach kryzysowych		+	+	+	+	+	+			+	+	+	
		B3.2: Rozbudowa sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży		+	+	+	+	+	+			+	+	+	
		B3.3: Rozbudowa sieci asystentów rodziny			+	+	+	+					+	+	
	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B4.1: Realizacja działań na rzecz rodzin i opiekunów osób zależnych	+	+	+							+	+	+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spójności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
		B4.2: Tworzenie centrów wsparcia o charakterze informacyjno-koordynacyjno-usługowym dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin	+	+	+					+	+	+	+	+	+
	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	B5.1: Umożliwienie usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej korzystania z mieszkań treningowych			+			+	+	+			+	+	
		B5.2: Zapewnianie lokali mieszkalnych na potrzeby zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka			+			+	+	+			+	+	
		B5.3: Zapewnianie usług ukierunkowanych na wsparcie rodzin zastępczych		+	+	+	+					+	+	+	
		B5.4: Zapewnianie usług ukierunkowanych na wsparcie i indywidualną pracę z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej		+	+	+	+					+	+	+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spółeczności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających go	C1.1: Zlecanie NGO-som zadań z zakresu zdrowia psychicznego (profilaktyka, diagnoza, wsparcie terapeutyczne)			+	+	+					+	+	+	
		C1.2: Zapewnianie kompleksowego wsparcia osobom w kryzysie zdrowia psychicznego	+	+	+					+		+			
		C1.3: Prowadzenie treningów i warsztatów umiejętności społecznych wzmacniających odporność psychiczną	+	+	+							+			
		C1.4: Realizacja usług społecznych wspierających w pokonaniu kryzysu	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych i behawioralnych oraz doświadczających go	C2.1: Zapewnianie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem	+	+	+	+	+		+	+		+		+	
		C2.2: Prowadzenie punktu konsultacyjnego przy izbie wytrzeźwień	+	+	+	+	+		+			+			

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spójności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
		C2.3: Zobowiązanie osób uzależnionych do leczenia odwykowego	+	+	+	+	+					+			
	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C3.1: Wsparcie mieszkańców Gliwic w dostępie do rynku pracy	+	+	+			+			+				
	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C4.1: Zapewnianie miejsc schronienia i doraźnego wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności	+	+	+	+			+			+	+		
		C4.2: Umożliwienie osobom w kryzysie bezdomności korzystania z mieszkań treningowych	+		+				+	+		+	+		
		C4.3: Opracowanie i wdrożenie miejskiego standardu wsparcia osób w kryzysie bezdomności	+		+				+	+			+		
	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C5.1: Organizacja pomocy żywnościowej i rzeczowej dla osób potrzebujących wsparcia	+	+	+			+				+	+	+	
	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi	C6.1: Podejmowanie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania	+	+	+	+	+							+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spójności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
	przejawami przemocy i doświadczających ich oraz działań korekcyjnych wobec sprawców	Przemocy Domowej działań interwencyjnych i wspierających w ramach procedury „Niebieskie Karty”													
		C6.2: Prowadzenie grupowych form wsparcia dla osób doznających przemocy	+	+	+		+							+	
	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C7.1: Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami w zakresie edukacji		+	+								+	+	
		C7.2: Wdrożenie kompleksowego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami	+	+	+								+	+	
		C7.3: Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami w dostępie do rynku pracy	+	+	+					+	+		+	+	
		C7.4: Tworzenie warunków aktywności i samodzielności osób z niepełnosprawnościami jako podstawy integracji społecznej	+	+	+							+	+	+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spółeczności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
		C7.5: Tworzenie partnerstwa i wsparcia lokalnego na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami	+	+	+							+	+	+	
		C7.6: Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększanie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności	+	+	+		+					+	+	+	
	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C8.1: Animowanie aktywności społecznej seniorów	+	+	+								+	+	
		C8.2: Zapewnianie miejsc opieki dziennej i stacjonarnej seniorom niesamodzielnym	+	+	+							+			
		C8.3: Umożliwienie seniorom korzystania z mieszkań wspomaganych	+	+	+					+		+	+	+	
		C8.4: Realizacja gminnego programu „Gliwicki Senior 60+ i 75+”	+												
		C8.5: Zapewnianie usług umożliwiających seniorom	+									+	+	+	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	Obszary tematyczne diagnozy problemów społecznych miasta Gliwice 2025												
			Struktura demograficzna oraz proces starzenia się	Niepełnosprawność	Rodzina i piecza zastępcza	Uzależnienia	Przemoc	Ubóstwo	Bezdomność	Mieszkalnictwo	Rynek pracy	Zdrowie, kondycja psychiczna i styl życia mieszkańców	Aktywność społeczna i obywatelska	Spółeczności lokalne oraz życie w dzielnicach	Inne tematy dotyczące życia w Gliwicach
		zachowanie samodzielności i życie w zdrowiu													
	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów	C9.1: Prowadzenie aktywnej polityki repatriacyjnej			+					+	+		+	+	
		C9.2: Zapewnienie wsparcia w środowisku szkolnym uczniom niebędącym obywatelami polskimi			+								+	+	

VIII. Spójność kierunków działań SRPS 2026–2032 z analizą SWOT – słabymi stronami Gliwic w obszarze polityki społecznej

Kierunki działań SRPS 2026–2032 pozostają spójne z wynikami analizy SWOT, w szczególności w zakresie identyfikowanych słabych stron lokalnej polityki społecznej, na które odpowiadają w sposób kompleksowy, uwzględniając ich wzajemne powiązania oraz zróżnicowany charakter.

Tabela 5. Macierz powiązań kierunków działań zaplanowanych w SRPS 2026–2032 z analizą SWOT – słabymi stronami Gliwic w obszarze polityki społecznej

Cel strategiczny	Kierunki działań	Analiza SWOT – Gliwice 2025 – słabe strony									
		Proces starzenia się społeczeństwa i wpływ młodych ludzi	Niewystarczająca dostępność usług opiekuńczych dla seniorów i osób niesamodzielnych	Wciąż istniejące bariery architektoniczne i ograniczona dostępność usług dla osób z niepełnosprawnościami	Wysoka liczba rodzin w kryzysie, rosnące potrzeby w zakresie wsparcia psychicznego dzieci i młodzieży	Problemy z uzależnieniami (alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, uzależnienia cyfrowe)	Obecność przemocy domowej i rówieśniczej, także w formie cyberprzemocy	Ubóstwo i ryzyko wykluczenia społecznego w niektórych dzielnicach	Trudności mieszkaniowe: niedostatek mieszkań komunalnych, potrzeba modernizacji zasobów	Zróżnicowanie jakości życia między poszczególnymi dzielnicami	Niski poziom świadomości społecznej w zakresie reagowania na przemoc i kryzysy społeczne
Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	+	+	+					+	+	
	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	+	+	+	+	+	+	+		+	+

		Analiza SWOT – Gliwice 2025 – słabe strony									
Cel strategiczny	Kierunki działań	Proces starzenia się społeczeństwa i odpływ młodych ludzi	Niewystarczająca dostępność usług opiekuńczych dla seniorów i osób niesamodzielnych	Wciąż istniejące bariery architektoniczne i ograniczona dostępność usług dla osób z niepełnosprawnościami	Wysoka liczba rodzin w kryzysie, rosnące potrzeby w zakresie wsparcia psychicznego dzieci i młodzieży	Problemy z uzależnieniami (alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, uzależnienia cyfrowe)	Obecność przemocy domowej i rówieśniczej, także w formie cyberprzemocy	Uboństwo i ryzyko wykluczenia społecznego w niektórych dzielnicach	Trudności mieszkaniowe: niedostatek mieszkań komunalnych, potrzeba modernizacji zasobów	Zróżnicowanie jakości życia między poszczególnymi dzielnicami	Niski poziom świadomości społecznej w zakresie reagowania na przemoc i kryzysy społeczne
	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	+	+	+	+	+	+	+		+	+
	A4: Rozwój partycypacji społecznej	+								+	+
	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu		+	+	+	+		+		+	+
	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	+	+	+	+	+		+		+	+
	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	+	+	+	+	+	+	+		+	+
	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali						+			+	+
	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

		Analiza SWOT – Gliwice 2025 – słabe strony									
Cel strategiczny	Kierunki działań	Proces starzenia się społeczeństwa i odpływ młodych ludzi	Niewystarczająca dostępność usług opiekuńczych dla seniorów i osób niesamodzielnych	Wciąż istniejące bariery architektoniczne i ograniczona dostępność usług dla osób z niepełnosprawnościami	Wysoka liczba rodzin w kryzysie, rosnące potrzeby w zakresie wsparcia psychicznego dzieci i młodzieży	Problemy z uzależnieniami (alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, uzależnienia cyfrowe)	Obecność przemocy domowej i rówieśniczej, także w formie cyberprzemocy	Ubóstwo i ryzyko wykluczenia społecznego w niektórych dzielnicach	Trudności mieszkaniowe: niedostatek mieszkań komunalnych, potrzeba modernizacji zasobów	Zróżnicowanie jakości życia między poszczególnymi dzielnicami	Niski poziom świadomości społecznej w zakresie reagowania na przemoc i kryzysy społeczne
Cel B: Wsparcie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	+	+		+				+	+	
	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	+	+	+					+	+	
	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	+	+	+	+	+	+	+		+	+
	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	+	+	+	+			+		+	+
	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej		+		+	+	+	+	+	+	+
Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających go		+		+		+			+	+
	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych i behawioralnych oraz doświadczających go				+	+	+	+		+	+
	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem	+			+			+		+	+

		Analiza SWOT – Gliwice 2025 – słabe strony									
Cel strategiczny	Kierunki działań	Proces starzenia się społeczeństwa i odpływ młodych ludzi	Niewystarczająca dostępność usług opiekuńczych dla seniorów i osób niesamodzielnych	Wciąż istniejące bariery architektoniczne i ograniczona dostępność usług dla osób z niepełnosprawnościami	Wysoka liczba rodzin w kryzysie, rosnące potrzeby w zakresie wsparcia psychicznego dzieci i młodzieży	Problemy z uzależnieniami (alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, uzależnienia cyfrowe)	Obecność przemocy domowej i rówieśniczej, także w formie cyberprzemocy	Ubóstwo i ryzyko wykluczenia społecznego w niektórych dzielnicach	Trudności mieszkaniowe: niedostatek mieszkań komunalnych, potrzeba modernizacji zasobów	Zróźnicowanie jakości życia między poszczególnymi dzielnicami	Niski poziom świadomości społecznej w zakresie reagowania na przemoc i kryzysy społeczne
	bezrobocia i doświadczających go										
	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	+	+		+	+		+	+	+	+
	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	+	+		+			+	+	+	+
	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy i doświadczających ich oraz działań korekcyjnych wobec sprawców				+	+	+				+
	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	+	+	+	+		+	+	+	+	+
	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	+	+	+				+	+	+	+
	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów	+	+	+	+			+	+	+	+

IX. Spójność SRPS 2026–2032 z założeniami krajowych, regionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych

Należy podkreślić, że przygotowana SRPS 2026–2032 jest spójna z dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, ponieważ uwzględnia nadrzędne cele polityki społecznej, takie jak przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzmacnianie integracji społecznej oraz wspieranie rodzin i osób zagrożonych marginalizacją (tab. 6). Dokument opiera się na zasadzie komplementarności działań, zapewniając zgodność celów i kierunków interwencji z zapisami strategii wojewódzkich i krajowych w obszarze polityki społecznej, co pozwoli na efektywne wykorzystanie dostępnych instrumentów i środków finansowych. Jednocześnie strategia zachowuje ciągłość i logiczne powiązania z obowiązującymi dokumentami, umożliwiając skuteczną realizację zadań własnych samorządu oraz monitorowanie osiąganych rezultatów. Na poziomie lokalnym znaczenie nadrzędne ma „Strategia rozwoju miasta Gliwice do roku 2040”. Założenia SRPS 2026-2032 w pełni wpisują się w cele Strategii Gliwice 2040 dotyczące polityki społecznej, ale je uszczegóławiają. Wśród miejskich dokumentów odnoszących się do zagadnień społecznych należy również wymienić „Gminny program rewitalizacji miasta Gliwice”. Określa on cele, których realizacja ma przyczynić się do wyprowadzenia wyznaczonych obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego, a także stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Należy zatem uznać, że SRPS 2026–2032 jest dokumentem integrującym działania prospołeczne samorządu miasta Gliwice. Zadania Strategii realizowane są poprzez liczne programy branżowe ukierunkowane na zabezpieczenie potrzeb poszczególnych grup mieszkańców. Są to:

- program polityki senioralnej,
- program ochrony zdrowia psychicznego,
- program działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- miejski program wspierania rodziny,
- miejski program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- miejski program rozwoju pieczy zastępczej,
- program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Tabela 6. Macierz powiązań kierunków działań SRPS 2026–2032 z wybranymi dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
Strategia rozwoju miasta Gliwice do roku 2040	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
COH.1.1. Zrównoważony rozwój przestrzenny	+	+		+		+																		
CO1.2.1. Oferta zamieszkania uwzględniająca potrzeby różnych grup odbiorców										+		+										+	+	
CO1.2.2. Oferta spędzania czasu wolnego uwzględniająca potrzeby różnych grup odbiorców	+	+				+					+											+	+	
CO1.2.3. Rozpoznawalność Gliwic						+			+															

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
CO2.1.1. Edukacja o ponadprzeciętnej jakości; wspierająca innowacyjność, współpracę i włączenie społeczne	+	+									+											+		+
CO2.1.2. Świadomość obywatelska i zdolność do reagowania na sytuacje kryzysowe		+		+	+	+	+															+	+	
CO2.1.3. Powszechne korzystanie z cyfrowych danych o mieście									+	+													+	
CO2.2.1. Programy animowania aktywności społecznej	+	+	+	+	+	+																+	+	+
CO2.2.2. Odpowiedzialna polityka społeczna wdrażana		+			+			+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
z udziałem sektora obywatelskiego																								
CO2.2.3. Zdrowie mieszkańców oparte na profilaktyce i reagowaniu na dysfunkcje oraz choroby			+													+	+							
CO3.1.1. Dobra jakość powietrza, dobry klimat akustyczny i minimalizacja uciążliwości wynikających ze zjawiska miejskiej wyspy ciepła												+												
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	+	+	+			+					+							+				+	+	+
Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług		+	+																			+	+	+

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
społecznych, w tym zdrowotnych																								
Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkani	+		+			+											+					+		
Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki											+													
Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na Lata 2020-2030		+	+	+	+			+		+	+		+	+	+		+				+		+	
CS.1. Aktywna polityka prorodzinna. Wsparcie właściwego funkcjonowania rodziny, zapewniającej prawidłowy rozwój i opiekę		+								+	+		+	+	+									

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
wszystkim jej członkom, zwłaszcza osobom zależnym																								
CS.2. Rozwój warunków sprzyjających aktywnemu i pełnemu uczestnictwu osób starszych w życiu społecznym. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa		+		+	+					+													+	
CS.3. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej		+								+					+									
CS.4. Wzmocnienie instytucji, organizacji i innych podmiotów realizujących zadania na		+			+							+		+			+					+		

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
rzecz włączenia społecznego mieszkańców regionu oraz skuteczności działań w tym obszarze																								
CS.5. Wzmocnienie roli ekonomii społecznej i solidarnej w integracji społeczno-zawodowej oraz w dostarczaniu usług społecznych		+			+																			
CS.6. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie		+	+				+									+					+			
Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do		+	+		+					+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
roku 2030 (z perspektywą do 2035)																								
Cel strategiczny 1. Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci		+								+	+		+	+	+		+					+		
Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu		+			+					+			+	+				+	+	+		+	+	
Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób		+								+			+	+				+	+	+		+		

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności																								
Cel strategiczny 4. Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi		+	+							+			+			+								
Cel strategiczny 5. Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością		+								+									+					
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego		+	+	+		+					+	+	+	+	+	+		+				+	+	+

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)																								
Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony		+	+	+		+					+	+	+	+	+	+		+				+	+	+
Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. – PROJEKT	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+		+				+	+				+	+
Cel 1. Łagodzenie zmian demograficznych i adaptacja do nich			+								+	+						+					+	+

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
Cel 2. Tworzenie warunków dla konkurencyjnej i sprawiedliwej gospodarki, z poszanowaniem dla środowiska i klimatu	+	+		+	+	+			+					+				+	+				+	
Cel 3. Wzmocnienie bezpieczeństwa, odporności i sprawności państwa					+		+	+																
Krajowy program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Aktualizacja 2021–2027 polityka		+	+		+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
publiczna z perspektywą do roku 2030																								
Priorytet I. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży		+	+				+	+			+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	
Priorytet II. Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu		+													+				+	+		+	+	
Priorytet III. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych		+	+										+	+								+	+	

	Cel A: Budowanie solidarnej i aktywnej społeczności miasta Gliwice										Cel B: Wspieranie i wzmacnianie rodziny jako podstawowego środowiska rozwoju					Cel C: Organizacja wsparcia dla mieszkańców doświadczających kryzysów i trudności życiowych								
	A1: Rozwój dostępności przestrzeni publicznej i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami	A2: Rozwój usług wsparcia lokalnego i infrastruktury społecznej	A3: Wspieranie zdrowia i dobrostanu psychicznego mieszkańców	A4: Rozwój partycypacji społecznej	A5: Wsparcie dla NGO-sów i wolontariatu	A6: Wzmocnienie integracji społecznej i tożsamości lokalnej	A7: Budowanie gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia	A8: Zapobieganie przejawom przemocy i zmniejszenie ich skali	A9: Rozwój kanałów dystrybucji informacji o usługach społecznych w mieście	A10: Prowadzenie systematycznej diagnozy potrzeb mieszkańców w obszarze polityki społecznej	B1: Zwiększenie atrakcyjności miasta dla młodych i rodzin	B2: Rozwój i modernizacja miejskiego zasobu mieszkaniowego	B3: Wsparcie rodzin w codziennym funkcjonowaniu oraz w sytuacjach kryzysowych	B4: Wsparcie rodzin mających pod opieką osoby zależne	B5: Rozwój systemu pieczy zastępczej	C1: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem zdrowia psychicznego i doświadczających	C2: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem uzależnień substancjonalnych (...)	C3: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezrobocia i doświadczających go	C4: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem bezdomności i doświadczających go	C5: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych kryzysem ubóstwa i doświadczających go	C6: Rozwój form wsparcia osób zagrożonych różnymi przejawami przemocy (...)	C7: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami	C8: Rozwój form wsparcia i aktywizacji osób starszych	C9: Wsparcie integracji społecznej repatriantów, cudzoziemców i migrantów
osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu																								
Priorytet IV. Instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin		+									+	+	+	+	+									
Priorytet V. Integracja cudzoziemców – rozwój usług społecznych dla migrantów, w tym cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, oraz wsparcie integracji na rynku pracy		+			+																			+

Uzasadnienie

Opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obowiązkiem gminy i powiatu wynikającym z art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Gliwice na lata 2026–2032” jest dokumentem programowym, wyznaczającym wieloletnie cele i kierunki prowadzenia lokalnej polityki społecznej w oparciu o rzeczywiste potrzeby i problemy mieszkańców. Działania odnoszące się do poszczególnych obszarów, takich jak niepełnosprawność, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień, starzenie się społeczeństwa, rodzina i piecza zastępcza, przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona zdrowia psychicznego oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi, uszczegóławiane są w programach branżowych przyjmowanych na okresy kilkuletnie odrębnymi uchwałami. W realizację działań określonych w strategii zaangażowane są, oprócz instytucji samorządowych, również organizacje pozarządowe i podmioty prywatne. Współpraca różnorodnych podmiotów, a także udział mieszkańców w wielu przedsięwzięciach, będą wspierać budowę solidarnej i aktywnej wspólnoty Gliwiczan, gotowej na wyzwania przyszłości i odpornej na kryzysy.

Podstawą sporządzenia niniejszej strategii była kompleksowa diagnoza problemów społecznych, odwołująca się zarówno do danych statystycznych z różnych źródeł, jak i do opinii Gliwiczan wyrażonych w badaniu sondażowym. W ankietowaniu wzięło udział 1136 mieszkańców miasta. Uzupełnieniem diagnozy były wywiady z ekspertami i praktykami dotyczące zagadnień takich jak: niepełnosprawność, rodzina i piecza zastępcza, struktura demograficzna i starzenie się oraz uzależnienia.

Założone w dokumencie cele i kierunki działań, a także poszczególne działania i ich mierniki, wypracowane zostały we współpracy z realizatorami strategii. Były one również konsultowane z ciałami doradczymi funkcjonującymi w mieście, a także z przedstawicielami organizacji pozarządowych, realizujących zadania publiczne w obszarze polityki społecznej.

Niniejsza uchwała była konsultowana z Miejską Radą Działalności Pożytku Publicznego, a także z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi za pośrednictwem Gliwickiej Platformy Partycypacyjnej decydujMY razem.

Dotychczasowa strategia rozwiązywania problemów społecznych obowiązywała w latach 2016–2025, w związku z czym konieczne jest przyjęcie dokumentu na kolejne lata, natomiast nadanie uchwale wstecznej mocy obowiązującej pozostaje w zgodzie z zasadami demokratycznego państwa prawnego i jest podyktowane słusznym interesem obywateli.